

Bidragsfördelning till föreningslivet i Malmö

**Jämförelse mellan 2019 och 2021 baserat på
närvarostatistiken**

Fritidsförvaltningen
Föreningsenheten

Upprättad: 2022-10-27
Version: 1.0
Ansvarig: Michaela Ismaili

Innehållsförteckning

Definition av begrepp	3
INLEDNING	5
Syfte	6
Metod och avgränsning	6
Disposition.....	8
Föreningsstöd: Fritidsnämndens regelverk	8
Covid-19 pandemin och dess effekter på föreningslivet och olika målgrupper	10
Malmös befolkning och föreningslivet	15
Malmös befolkning utifrån Fritidsnämndens prioriterade grupper	15
Fakta om föreningar registrerade hos Malmö stad	16
Forskning kring föreningslivet, ungas fritidsvanor och ideella engagemang.....	19
INRAPPORTERADE DELTAGARTILLFÄLLEN OCH UNIKA DELTAGARE FÖR 2019 OCH 2021	23
Aktivitetsgrad, procentuell andel och fördelning av aktivitetsbidrag enligt kön	24
Aktivitetsgrad och fördelning av bidrag enligt stadsdelar	31
Aktivitetsgrad enligt verksamhetstyp.....	40
Aktivitetsgrad av icke Malmöbor	47
BIDRAG FÖR ATT SKAPA GRATIS AKTIVITETER FÖR BARN OCH UNGA	51
SLUTDISKUSSION	58
REFERENSER	63
BILAGOR	66

Definition av begrepp

I rapporten används vissa begrepp som definieras nedan för att sätta en gemensam grund.

Civilsamhälle: Regeringen definierar civilsamhälle som ”en arena, skild från staten, marknaden och det enskilda hushållet där människor, grupper och organisationer agerar tillsammans för gemensamma intressen. Inom det civila samhället verkar bland annat ideella föreningar, stiftelser och registrerade trossamfund, men även nätverk, tillfälliga sammanslutningar och andra aktörer.”¹

Förening: med en förening menas i rapporten en allmännyttig ideell förening om det inte står något annat.

Registrerad förening: Det åligger skillnader i rapporten mellan *Registrerade föreningar* och *registrerade föreningar*. Samtliga föreningar som registrerar sig hos Malmö stad och uppfyller de uppsatta grundläggande kraven betraktas som *registrerade föreningar*. Registrerade föreningar (med R i versal) är ett begrepp på fritidsförvaltningen för de föreningar som kan nyttja fritidsförvaltningens anläggningar till subventionerade priser, men som inte är berättigade bidrag.

Bidragsberättigad förening: en förening som har minst 25 bidragsberättigade medlemmar (i ålder 4–25 år, 65+ år och/eller personer som har funktionsnedsättning och Malmöbo) och som uppfyller grundläggande krav. Bidragsberättigade föreningar kan få och ansöka om bidrag från Fritidsnämnden och nyttja fritidsförvaltningens anläggningar för 0-taxa om aktiviteten riktar sig till barn och unga samt för personer som har funktionsnedsättning.

Prioriterade målgrupper: Prioriterade målgrupper i Fritidsnämndens arbete är barn och ungdomar 4–25 år, äldre 65+ år och personer med funktionsnedsättning. Därtill ska tjejer samt barn och unga i områden med låg aktivitetsgrad särskilt prioriteras.

Deltagartillfälle: varje tillfälle då en person deltar i en aktivitet. Om en person till exempel har tränat tre gånger en vecka är det tre deltagartillfällen. När förvaltningen mäter deltagartillfällen så mäts aktivitetsgrad – det vill säga i vilken utsträckning personer deltar i föreningens aktiviteter.

¹ Prop.2009/10:55. s.1.

Unik deltagare: representerar en unik individ som deltar i föreningens aktiviteter. Genom att redogöra för antalet deltagare kan antalet individer som är delaktiga i en förening, stadsområde, etc., presenteras.

Verksamhetstyp: Med verksamhetstyp menas i rapporten kategorierna som har skapats i det digitala boknings- och bidragssystemet och som föreningar använder för att kategorisera sina inrapporterade aktiviteter. Exempel på verksamhetstyp är dans, schack, scouting och handboll.

Inledning

Bakgrund

Fritidsnämnden är Malmö stads centrala politiska organ för fritidsfrågor och ansvarar för att ge Malmöborna möjlighet till en meningsfull fritid.

Fritidsnämnden har en viktig roll i det främjande arbetet i Malmö kopplat till trygghet, demokrati samt hälsa och välmående.

Samverkan med föreningslivet utgör en viktig del i Fritidsnämndens uppdrag att erbjuda en meningsfull fritid för alla Malmöbor.² Nämnden fördelar olika former av stöd till föreningslivet, däribland ett ekonomiskt stöd och genom att tillhandahålla anläggningar till subventionerade priser och till 0-taxa.

Nämndens bidragsgivning till registrerade föreningar, liksom utvärderingar och analyser av denna, är ett viktigt verktyg i arbetet med nämndens ambition att skapa ett brett och jämlikt utbud av fritidsaktiviteter för Malmöborna.

Fritidsförvaltningen ska på uppdrag av Fritidsnämnden kontinuerligt se över bidragsgivningens omfattning, utformning och struktur. Detta för att undersöka hur nämndens stöd kan utformas och utvecklas för att uppnå störst effekt för föreningslivet och målet om en meningsfull fritid för alla Malmöbor. Den här rapporten utgör en del av detta arbete.

Prioriterade målgrupper

I arbetet med att skapa en meningsfull fritid har Fritidsnämnden tre prioriterade målgrupper: barn och unga mellan 4–25 år, äldre över 65 år samt personer med funktionsnedsättning oavsett ålder. Därtill ska flickor samt barn och unga i områden med låg aktivitetsgrad särskilt prioriteras. Barn och ungdomars deltagande i föreningslivet sjunker både nationellt och i Malmö. Barn och unga som lever i ekonomisk utsatthet, och särskilt flickor, samt barn och unga med funktionsnedsättning är mindre aktiva på sin fritid. Fritidsnämndens mål är att verka för att fler barn och unga ska nås av föreningslivets fritidsutbud, och för att det ska vara en naturlig del av ungas fritid överallt i staden.

För att möjliggöra för fler barn och unga att ta del av föreningslivets utbud prioriterar Fritidsnämnden föreningsdrivna avgiftsfria aktiviteter såsom lov- och Drop-In-aktiviteter på strategiskt utvalda platser i staden. Det ska finnas ett utbud av aktiviteter runtom i staden, med ett särskilt fokus på områden med lägre aktivitetsgrad. Detta i strävan efter ett mer jämlikt fritidsutbud. Även denna satsning följs upp i den här rapporten.

² Fritidsnämndens budget 2022.

Syfte

Syftet med rapporten är att öka kunskapen om samt kartlägga Fritidsnämndens resursfördelning gentemot föreningslivet i Malmö. Särskilt fokus läggs på fördelningen av aktivitetsbidrag utifrån inrapporterade och bidragsgrundande deltagartillfällen och deltagare.³ Detta för att undersöka om bidraget fördelas i enlighet med Fritidsnämndens mål, prioriterade målgrupper och geografiska områden, särskilt med hänsyn till effekterna av covid-19-pandemin. De tre målgrupper som särskilt beaktas i rapporten korresponderar med Fritidsnämndens tre prioriterade målgrupper som nämnts tidigare. En analys av deltagarstatistiken kan således utgöra ett underlag för kommande beslut avseende fördelning av resurser i form av bidrag, extra satsningar eller utvecklingsområden. Utifrån rapportens syfte har en övergripande frågeställning formulerats:

- Vilket antal och hur stor andel av Malmöborna (med särskilt fokus på de tre prioriterade målgrupperna) deltar i föreningslivet och därmed tar del av Fritidsnämndens bidrag (främst aktivitetsbidrag)?

Metod och avgränsning

För att kunna besvara den övergripande frågeställningen har en sammanställning gjorts av Bidragsberättigade föreningars närvarorapportering i det digitala systemet ApN (aktivitetskort på nätet). Förvaltningen slutade att använda ApN i början av 2022 efter att det nya bidrags- och bokningssystemet Rbok införts i november 2021.

Närvarorapporteringen består av inrapporterade aktiviteter och deltagare från Bidragsberättigade föreningar hos fritidsförvaltningen. Genom kopplingen mellan de två system som hanterar föreningarnas närvarorapportering och folkbokföringen kan man få fram statistiken enligt olika parametrar. För att kunna besvara den övergripande frågeställningen ovan har statistiken analyserats utifrån olika variabler; kön, geografisk uppdelning (stadsdelar) och verksamhetstyp. För att få en bättre bild av hur resursfördelningen svarar mot

³ Föreningarnas årliga rapportering av deltagartillfällen (bidragsberättigade föreningar måste rapportera dessa för att kunna beviljas bidrag) är grundläggande i fritidsförvaltningens bidragsstruktur. Antalet rapporterade deltagartillfällen ligger bland annat till grund för aktivitetsbidrag, grundbidrag och lokalkostnadsbidrag. Deltagartillfället måste därtill vara genomfört av en bidragsberättigad medlem. För att ett medlemskap ska vara bidragsgrundande ska medlemmen vara folkbokförd i Malmö och tillhöra minst en av de tre prioriterade målgrupperna.

Fritidsnämndens mål har även statistik över hur ofta och i vilken typ av aktiviteter icke-Malmöbor deltar analyserats.

Rapporten redogör således för aktivitetsgraden bland de tre prioriterade målgrupperna, bland icke-Malmöbor, i olika stadsdelar, för olika verksamhetstyper samt utefter kön. I avsnittet om resursfördelning enligt kön och den geografiska fördelningen har statistik tagits fram även utifrån antal unika deltagare⁴ som sedan har jämförts med befolkningsstatistiken som Stadskontoret ansvarar för. Den typen av statistik visar den procentuella andelen av befolkningen i en specifik grupp som är aktiv. Den procentuella andelen föreningsaktiva har även indelats utifrån kön och geografiskt område. I avsnittet om aktiva icke-Malmöbor har aktivitetsgraden jämförts med antalet unika deltagare per förening. Detta för att se vilka föreningar som har flest icke-Malmöbor bland sina medlemmar respektive vilka föreningar som har högst aktivitetsgrad bland sina deltagare som inte är folkbokförda i Malmö.

Analysen som baseras på statistiken framtagen utifrån närvaroregistreringen är framför allt en kvantitativ analys. Representation och resursfördelning enligt de olika parametrar tolkas utifrån de siffror som finns i fritidsförvaltningens system respektive enligt redovisningen som föreningar skickar in för Drop-in och lovbidraget. Rapporten har inte använt sig av andra kvalitativa metoder för att fördjupa ämnet kring vilka som deltar och nås av föreningslivet i Malmö och vilka som inte gör det. Denna rapport fokuserar inte heller på de andra delarna av Fritidsnämndens stöd och fritidsutbud som erbjuds via t.ex. övriga bidrag, föreningsdrivna mötesplatser, fritidsgårdar, bad och rekreationsområden.

Eftersom år 2020 och 2021 präglades av covid-19-pandemin, vars effekter beskrivs senare i rapporten, har närvarorapporteringen från 2021 jämförts med data från 2019. Detta för att kunna jämföra ett ”pandemi år” med situationen innan pandemin. Det är dock betydelsefullt att nämna att Fritidsnämnden under år 2020–2021 har gjort omfattade förändringar i registreringskategorier och i krav på närvarorapportering (FRI-2019-2234). Enligt analysen från 2019 som gjordes inför införandet av de nya registreringskategorierna och kraven på föreningarna skulle 72 föreningar börja närvaroregistrera fr.o.m. 2020, senast 2021. Enligt den prognosen, och om covid-19-pandemin inte slagit så hårt mot föreningslivet, skulle förändringarna innebära mer närvarorapportering från fler föreningar under 2020 och 2021 och därmed också mer data att utgå ifrån. Hypotesen skulle därmed vara att föreningsaktiviteter har ökat, likaså antal medlemmar och deltagare i samband med att fler föreningar skulle börja

⁴ För definition, se avsnittet *Definition av begrepp*.

närvaroregistrera i det digitala systemet. Utifrån den inhämtade statistiken kan vi nu se att under 2019 var det 276 föreningar som närvaroregistrerade sina aktiviteter (inte alla föreningar som uppfyllde kraven på minst 25 bidragsberättigade medlemmar), och under 2021 var det 340 föreningar som närvaroregistrerade sina aktiviteter, vilket är en markant ökning jämfört med åren innan ([se bilaga 1](#)). Eftersom pandemin har haft negativa effekter på föreningslivet är det viktigt att ha ökningen av antalet Bidragsberättigade föreningar som närvaroregistrerar i åtanke vid analysen av data. Det vill säga att där vi ser en tapp i antalet deltagartillfällen/deltagare är det faktiska tappet troligtvis ännu högre med hänvisning till förklaringen ovan.

Disposition

Rapporten inleds med en kort introduktion om Föreningsstöd som är Fritidsnämndens regelverk för registrering och bidragsgivning till föreningar i Malmö. En stor del av inledande kapitlet ägnas åt covid-19 pandemin och dess effekter på föreningslivet där nationella rapporter från bl.a. MUCF, Barnombudsmannen samt Folkhälsomyndigheten ligger till grund för analysen. Det första kapitlet redogör också för Malmös befolkningsprognos samt föreningslivet utifrån de föreningar som är registrerade hos fritidsförvaltningen. Första kapitlet tillsammans med beskrivningen av den aktuella forskningen kring föreningslivet och ideellt engagemang sätter statistiken som presenteras i andra kapitlet i en viktig kontext. Andra kapitlet lägger alltså fram statistiken som baseras på inrapporterade deltagartillfällen samt deltagare från Bidragsberättigade föreningar från år 2019 och 2021. Utifrån statistiken samt statistiken över Malmös befolkning i december 2019 resp. 2021 redogörs representation inom föreningslivet samt fördelning av aktivitetsbidrag utifrån följande kriterier: kön, geografiskt område, verksamhetstyp, samt Malmöbor vs icke-Malmöbo. För att komplettera bilden av Fritidsnämndens resursfördelning beskriver det näst sista kapitlet det ekonomiska stödet som Fritidsnämnden delar ut till föreningar för att skapa gratis aktiviteter under lov och skolverminer. I rapportens avslutande del sammanfattas resultat med hjälp av ett antal slutsatser.

Föreningsstöd: Fritidsnämndens regelverk

I det inledande kapitlet framgår att Fritidsnämnden har i uppdrag av kommunfullmäktige att fördela bidrag till ideella föreningar i Malmö. Bidragen ska aktivera det ideella föreningslivet i Malmö stad som är till nytta för allmänheten. *Föreningsstöd* är Fritidsnämndens regelverk som omfattar grundläggande krav på föreningar och organisationer samt regler för allmänna

bidrag och registrering. *Föreningsstöd* tillsammans med Kommunfullmäktiges *Regler och riktlinjer för Malmö stads stöd till idéburen sektor* är förutsättningar för registrering av och bidragsgivning till föreningar i Malmö.

Fritidsnämndens mål ligger till grund för arbete och utveckling av kommunens fritidssektor. Ett rikt varierat utbud ska eftersträvas och resurser ska fördelas lika mellan flickor och pojkar, geografiskt läge för att tillgodose alla Malmöbornas möjlighet till en meningsfull fritid. Fritidsverksamhet ska fördelas utifrån hela kommunen och baseras på kunskap om invånarnas olika förutsättningar, behov och önskemål.

Föreningsstöd innehåller grundläggande krav för alla registrerade föreningar samt föreningar som vill registrera sig hos fritidsförvaltningen. Det finns tre registreringskategorier, varav Bidragsberättigade föreningar och Organisationer kan söka bidrag från Fritidsnämnden om de uppfyller Fritidsnämndens krav på registrerade föreningar:

	Bidrag	Registrerad förening	Bidragsberättigad förening	Organisation
<i>Bidrag för den ordinarie verksamheten</i>	Aktivitetsbidrag		x	
	Grundbidrag, kontant- och/eller konsulentbidrag		x	x (enbart konsulent)
	Lokalkostnadsbidrag		x	
<i>Bidrag för anställning</i>	Bidrag för anställda med lönebidrag för anställning, utveckling i anställning, eller trygghet i anställning		x	x
<i>Bidrag för att skapa aktiviteter för Malmöbor</i>	Arrangemangsbidrag, mindre och större		x	x
	Bidrag för Drop-in aktiviteter		x	
	Lovbidrag - februarilov, sommarlov och höstlov		x	

I tabellen ovan framgår att de bidrag som Fritidsnämnden erbjuder kan indelas efter tre tematiska områden: bidrag för den egna ordinarie verksamheten, bidrag för anställning samt bidrag för att skapa aktiviteter för Malmöbor (aktiviteter för icke-medlemmar). De bidrag som syftar till att stötta föreningars

ordinarie verksamhet baseras på föreningarnas inrapporterade aktiviteter och närvarorapportering av bidragsberättigade medlemmar.

Föreningarnas närvaroregistrering utgör ett viktigt underlag för bidragsgivningen och hjälper också förvaltningen att få en bild av aktivitetsgraden i olika områden i Malmö samt hur bidrag fördelas bland de prioriterade målgrupperna. Närvaroregistreringen, som är ett krav för alla Bidragsberättigade föreningar, ligger sedan till grund för Aktivitetsbidrag, Grundbidrag och Lokalkostnadsbidrag (för de föreningar som inte nyttjar fritidsförvaltningens anläggningar). Utifrån närvaroregistreringen kan därmed slutsatser dras kring hur Fritidsnämndens stöd i form av bidrag för den ordinarie verksamheten fördelas.

Närvaroregistreringen styrker medlemmars aktivering och föreningar måste lägga närvaro i bidrags- och bokningssystemet minst två gånger per år för att medlemmar bland de tre prioriterade grupperna skulle räknas som bidragsberättigade. Föreningar behöver inte lägga in närvaro för de personer som inte uppfyller kravet som bidragsberättigad medlem men förvaltningens erfarenhet är att många gör det ändå. Aktiviteterna har inget krav på att vara godkända för aktivitetsbidrag men ska innehålla följande för att tillstyrka medlemmens aktivering: förnamn, efternamn och personnummer på ledare; förnamn, efternamn och personnummer på deltagare; datum, tid och plats samt vilken typ av aktiviteten det handlar om. Därtill är det också av betydelse att nämna att föreningarnas aktiviteter måste uppfylla en rad villkor för att denna ska vara godkänd och lägga till grund för aktivitetsbidrag, bl.a. att det måste finnas en ledare, att det är minst 5 respektive 3 (i fall det är endast personer med funktionsnedsättning) bidragsberättigade medlemmar som närvarar, att aktiviteten är minst 60 minuter lång m.m. Statistiken som presenteras baseras på alla inrapporterade deltagartillfällen oavsett om aktiviteten sedan blev godkänd eller inte. Aktivitetsbidragets beräkning där den presenteras är dock endast baserad på de aktiviteterna som uppfyllde kraven och blev godkända för aktivitetsbidraget.

Covid-19 pandemin och dess effekter på föreningslivet och olika målgrupper

Malmöbornas möjlighet till en meningsfull och aktiv fritid har under 2020 och 2021 begränsats till följd av restriktioner beslutade av regeringen för att minska smittspridningen av coronaviruset. I mars 2020 fattade regeringen beslut om förbud mot att hålla allmänna sammankomster och offentliga tillställningar med över 500 deltagare. I takt med att smittspridningen ökade ändrades

förordningen flera gånger, från de ursprungliga 500 personer, till 50 personer och senare till en begränsning på åtta personer.

I januari 2021 fattade riksdagen beslut om en tillfällig pandemilag som möjliggjorde att regeringen kunde begränsa allmänna såväl som privata sammankomster samt antalet besökare i offentliga miljöer, däribland fritids- och kulturanläggningar. Samtidigt uppmanades kommuner att stänga lokaler som var öppna för allmänheten och som inte bedömdes som ”nödvändig verksamhet”, till exempel bibliotek och simhallar. Undantag gjordes dock för aktiviteter för barn 15 år och yngre. En av anledningarna bakom detta undantag var att barn och unga inte var drivande i smittspridningen, samt att en övergripande och omfattande nedstängning av samhället skulle få väldigt negativa konsekvenser för barns och ungas hälsa.

Detta innebar att vissa fritidsaktiviteter kunde bedrivas (till viss mån), men att aktiviteterna behövde anpassas för att minimera risken för smittspridning, andra ställdes in helt. Det är värt att nämna att fritidsförvaltningen pausade Drop-In aktiviteter helt under våren 2021 och ställde in alla aktiviteter under februari-lovet 2021. 1 juni 2021 tilläts återigen cuper och lägerverksamhet för barn och unga på Folkhälsomyndighetens rekommendation, med argumentet att dessa aktiviteter bidrog till att främja barn och ungas hälsa. Den 9 februari 2022 togs merparten av restriktionerna bort och covid-19 klassades inte längre som en samhällsfarlig sjukdom.

Pandemins påverkan på föreningslivet

Trots att pandemin verkar vara över är det fortfarande tidigt för att se fullskaliga effekter av denna på föreningslivet. MUCF (Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor) publicerade under våren 2021 en rapport under namnet *Ett år av utmaningar...uppföljning av ideella förenings villkor*. Ett år senare publicerade myndigheten rapporten *Ännu ett år av utmaningar* som också berör effekterna av pandemin på föreningslivet. Rapporterna baseras på svar från en enkät som skickades till föreningar över hela landet och med olika inriktningar och verksamheter. Rapporterna visar att föreningar har påverkats negativt av pandemin, framför allt när det gäller antalet medlemmar, ekonomisk situation, möjligheter att bedriva påverkansarbete men också möjligheten att bedriva sin ordinarie verksamhet.

Föreningar som huvudsakligen består av barn och unga eller äldre har i högre grad påverkats negativt av pandemin enligt MUCF:s undersökning. Bland föreningar som framför allt består av barn och unga är det 55% som svarar att antalet medlemmar har påverkats ganska, eller mycket, negativt. Bland föreningar som till största delen består av äldre är motsvarande andel 51%

(MUCF, 2022). Mer än hälften av föreningarna, varav främst kultur- och idrottsföreningar, uppger att deras ekonomiska situation och möjligheten att bedriva sin ordinarie verksamhet har påverkats negativt av pandemin (MUCF, 2021). En tiondedel (och då främst kulturföreningar) svarade till och med att de funderade över att lägga ner föreningen eller låta föreningen vila på grund av pandemin.

Rapporterna visar dock att inte allt påverkades negativt av pandemin. Enligt uppgifterna är det också vissa föreningar som svarat att pandemin har påverkat antalet medlemmar positivt, framför allt idrottsföreningar som bedriver utomhusidrotter (MUCF, 2022). Förutom det verkar majoriteten av föreningarna fortsatt ha en stark framtidstro, mer än 80% av svarande anser sig ha goda möjligheter att bedriva och utveckla verksamhet de närmast kommande åren (MUCF, 2022).

Detta står i motsatsen till vad Riksidrottsförbundets rapport *Två år med corona* visar, där mer än varannan idrottsförening är orolig för att inte kunna rekrytera nya medlemmar eller tränare/ledare och för en svag ekonomi (Riksidrottsförbundet, 2022). Det är dock viktigt att nämna att Riksidrottsförbundet samlade in svar från idrottsföreningar mellan 19 januari och 13 februari 2022 medan MUCF:s enkät var öppen mellan januari och mars 2022 då majoriteten av restriktionerna togs bort. Detta kan ha påverkat föreningarnas framtidstro. Samtidigt påbörjade Ryssland sin invasion av Ukraina, vilket också kan ha skapat oro för framtiden bland föreningarna. Varför föreningarnas upplevelser av framtidstro skiljer sig åt i de olika undersökningar är därför svårt att svara på, då även andra faktorer kan ha påverkat föreningarnas upplevelser.

Pandemins och åtgärdernas effekter på specifika målgrupper

Under covid-19 pandemin har fritidsförvaltningen betalt ut två större stödpaket till föreningslivet i Malmö. Det första stödpaketet syftade till att stötta föreningar under pandemin medan det andra stödpaketet syftade att ge föreningar och organisationer möjlighet att starta upp verksamhet på nytt, ge resursförstärkning till föreningar och områden som haft en stor minskning av deltagare samt särskilt prioritera områden som redan innan pandemin hade låg föreningsaktivitet. Förvaltningen kommer göra en särskild uppföljning av detta stöd med syfte att utvärdera vad återstartbidraget inneburit för föreningslivet, med fokus på hur föreningarna nyttjat bidraget, vad har föreningar kunnat göra som de annars inte kunnat göra och vilka utmaningar föreningarna ser är kvar att lösa.

Som en del i statens insatser som vidtogs för att hjälpa branscher och verksamheter i kris till följd av pandemin beviljades idrottsrörelsen ett särskilt statligt kris- och stimulansstöd på totalt 3 455 miljoner kronor vid sidan av det ordinarie statsanslaget under 2020 och 2021 som fördelades av Riksidrottsförbundet. Centrum för idrottsforskning fick i uppdrag att analysera detta stöd och deras rapport visar att det statliga kris- och stimulansstödet har mildrat effekterna av coronapandemin och därmed varit av betydelse för svensk idrott i denna ovanliga situation. Men samtidigt konstaterar forskaren Johan Norberg att stödet har i praktiken upprätthållit snarare än motverkat ojämlikheter i svensk idrott. Enligt Norberg är den kommersiella idrotten starkt mansdominerad, därför blev ett stöd som främst gått till att kompensera ekonomiskt bortfall, också extremt inriktat på manlig idrott, elit och de stora publikdragande lagidrotterna (Norberg, 2022).

MUCF:s, Folkhälsomyndighetens och Barnombudsmannens rapporter visar tydligt att de samhällsgrupper som har drabbats värst av covid-19 pandemin och de beslut som fattades till följd av pandemin är barn och unga, personer med funktionsnedsättningar samt äldre, det vill säga personer som ingår i Fritidsnämndens tre prioriterade målgrupper.⁵

När det kommer till gruppen barn så menar Barnombudsmannen att barnens rättigheter har påverkats väldigt negativt, och särskilt rättigheten till vila, fritid och rekreation enligt artikel 31, vilken har en direkt koppling till Fritidsnämndens uppdrag och mål. I rapporten *Covid-19 – Pandemins konsekvenser för barn* lyfter Barnombudsmannen att pandemin och de beslut som har fattats till följd av denna har haft en särskilt negativ påverkan på barn som redan befinner sig i utsatta eller sårbara situationer. Det gäller situationer kopplade till exempelvis boendeort, socioekonomi, ålder, eller funktionsnedsättning. Enligt Barnkonventionen - artikel 2 ska dessa faktorer inte påverka barns möjlighet att få sina rättigheter tillgodosedda. Dock har pandemin enligt BO ytterligare förstärkt ojämlikheter vad gäller säkerställandet av barns rättigheter (Barnombudsmannen, 2021).

Enligt Folkhälsomyndigheten har drygt hälften av de skolbarn som deltog i myndighetens undersökning svarat att pandemin påverkat deras fritidsaktiviteter ganska mycket eller mycket, och av dessa barn är det en större andel flickor än pojkar som påverkats negativt (Folkhälsomyndigheten, 2021). Ytterligare en grupp som påverkats särskilt negativt av pandemin, och som redan befinner sig i en särskild utsatthet, är barn med funktionsnedsättningar.

⁵ Se t.ex. Folkhälsomyndigheten: *Så har skolbarns vardagsliv påverkats under covid-19-pandemin*, 2021; Barnombudsman: *Alla tar ju inte ansvar*, 2021; Pep-rapporten: *Coronapandemins konsekvenser på barns hälsa*, 2021; Rädde Barnen: *1 år med pandemi – konsekvenser för barn och framtida risker*, 2021.

Enligt Myndigheten för delaktighet upplever många barn med funktionsnedsättning och deras föräldrar att barnet blivit mer ensamt till följd av pandemin, och föräldrar vittnar om mer stress eftersom barnet inte kunnat träffa vänner eller delta i fritids- och övriga aktiviteter (Myndigheten för delaktighet, 2021). I och med att barn och personer med funktionsnedsättning i större utsträckning tillhör riskgrupper blev många av aktiviteter, insatser och stödverksamheter inställda samtidigt som dessa grupper i mindre utsträckning deltog i aktiviteter i förebyggande syfte för att minska smittspridningen. Barnen med funktionsnedsättning vittnar om ensamhet och en tråkig tid under pandemin, då de saknade sina äldre släktingar, sin skola/förskola och vänner (Folkhälsomyndigheten, 2021).

Barn som redan lever i utsatta livssituationer påverkades mycket negativt av att fritidsaktiviteter ställdes in, samtidigt som även skolundervisningen skedde på distans och att vuxna behövde tillbringa mer tid hemma. BRIS vittnar om fler samtal från barn om ångest och nedstämdhet under pandemin (BRIS, 2021). Utöver det visar Rädda barnens rapport om konsekvenser av pandemin att barns skärmtid har ökat och att den fysiska aktiviteten minskat till följd av pandemin, vilket i längden leder till sämre fysisk hälsa. Det framkommer också att andelen barn som deltar i någon typ av fysisk aktivitet på fritiden sjunker med minskad inkomstnivå, vilket ytterligare visar på barns olika förutsättningar till en meningsfull fritid och en god hälsa (Rädda Barnen, 2021).

Barnombudsmannen påpekar vidare att de brister i tillämpningen av Barnkonventionen vid beslutsfattande som var kända sedan tidigare, det vill säga en prövning av barnets bästa och barnens rätt till delaktighet vid beslutsfattande, har förstärkts ytterligare under pandemin (Barnombudsmannen, 2021). BO lyfter vikten av att utvärdera hur barns fysiska och psykiska hälsa har påverkats av en sämre tillgång till kultur- och fritidsaktiviteter samt att kommuner och andra ansvariga borde följa vilka barn som kommer tillbaka till fritidsaktiviteter och vilka barn som inte återvänder när restriktionerna lättats. Detta för att snabbt kunna identifiera dessa grupper och introducera riktade insatser för dessa barn. BO poängterar också vikten av att barn och unga (särskilt av de ovan nämnda grupper) är delaktiga i denna utvärdering och uppföljning (Barnombudsmannen, 2021). Det är därmed mycket viktigt att arbetet med att undersöka effekterna av pandemin, med särskilt fokus på Fritidsnämndens prioriterade målgrupper i den lokala kontexten, fortsätter och att en djupare utredning görs under 2023. En sådan utredning är nödvändig för att Fritidsnämnden ska kunna stötta de barn, unga, personer med funktionsnedsättning och äldre som drabbats allra hårdast av pandemin och där det finns ett större behov av särskilda insatser för att tillgodose en meningsfull fritid för dessa grupper.

Malmöns befolkning och föreningslivet

Malmö är Sveriges tredje största stad och en av de snabbast växande storstäderna i Sverige. Det beror främst på att fler föds och att fler flyttar till staden. Malmö är en ung stad där nästan hälften av invånarna är under 35 år, vilket synliggör behovet av att arbeta främjande och förebyggande med Malmöns unga målgrupper. Vidare är Malmö en internationell stad med invånare från 183 olika länder.⁶ Malmö är också känt för sitt rika föreningsliv med ett brett utbud av diverse aktiviteter för olika målgrupper. Följande kapitel redogör för Malmöns befolkning baserat på stadens statistik samt ger en bild över Malmöns föreningsliv baserat på uppgifter i föreningsregistret som fritidsförvaltningen har tillgång till.

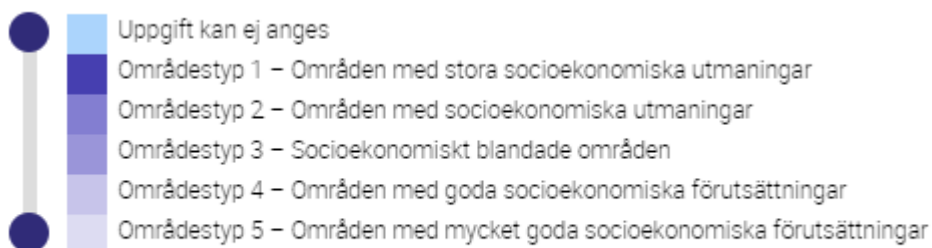
Malmöns befolkning utifrån Fritidsnämndens prioriterade grupper

Enligt stadens Befolkningsprognos förväntas Malmö växa med 4100 invånare under 2022 och med 47 000 Malmöbor tills slutet av 2032 (Malmö Stad, 2022). De snabbast växande åldersgrupperna förväntas vara 1) ungdomar i gymnasieåldern och 2) äldre 80+ år. De långsammast växande grupperna är barn i förskoleåldern och grundskoleåldern, men gruppen barn i grundskoleåldern förväntas växa relativt snabbt under början av prognosperioden (Malmö Stad, 2022).

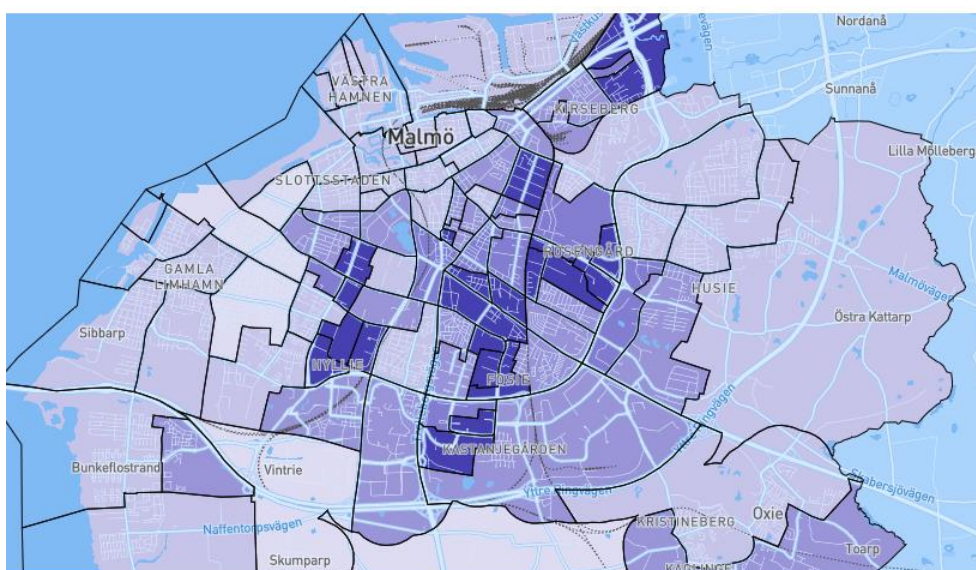
Utöver befolkningsprognosen utgör statistik om olika socioekonomiska förutsättningar i staden ett viktigt underlag i nämndens arbete. Delegationen mot segregation (DELMOS) tillsammans med Statistiska Centralbyrån har tagit fram s.k. områdestyper som är en rikstäckande indelning efter socioekonomiska förutsättningar. Syftet med att skapa områdestyperna har enligt DELMOS varit att beskriva de socioekonomiska förutsättningarna i ett Regionalt statistikområde (RegSO). Med hjälp av indelningen kan man följa utvecklingen av olika områdestyper och RegSO:n över tid.. Detta för att också kunna göra relationella jämförelser mellan utvecklingen i olika områden för att mäta och följa segregationen som en relationell struktur. Totalt finns det fem områdestyper:

⁶ Befolkning - Malmö stad (malmo.se)

Områdestyper:

Områdestyp 1 och områdestyp 2 går in under samlingsbegreppet områden med socioekonomiska utmaningar.

Enligt Segregationsbarometerns statistik från 2020 befinner sig störst andel av Malmös befolkning i områdestyp 4: 36,9%. Det är dock endast 2% mindre (34,7%) av Malmös befolkning som bor i områden med socioekonomiska utmaningar (områdestyp 1 och 2). En fjärdedel av Malmös befolkning (25,4%) bor i socioekonomiskt blandade områden (områdestyp 3) och endast 3% av Malmös befolkning bor i områden med mycket goda socioekonomiska förhållanden (områdestyp 5) (DELMOS, 2020).

Förutom nulägesbild är det dock också viktigt att ta hänsyn till befolkningsprognosen som presenteras ovan, inte minst vid utvärdering och utveckling av bidragssystemet för föreningslivet i Malmö.

Fakta om föreningar registrerade hos Malmö stad

Det finns cirka 600 föreningar registrerade hos Malmö stad under alla registreringskategorier. En exakt siffra är svår att ange eftersom antalet

förändras ständigt då nya föreningar registreras och vissa avregistreras. Det är frivilligt för föreningarna att registrera sig hos Malmö stad och det är långt ifrån alla föreningar i Malmö som väljer att göra det. Den överblick av föreningslivet i Malmö som presenteras nedan baseras därmed bara på uppgifterna som finns i föreningsregistret bestående av alla registrerade föreningar som nyttjar stöd från en eller flera av bidragsgivande nämnder i Malmö. Beskrivningen nedan syftar därmed inte på att redogöra för helhetsbilden av föreningslivet i hela Malmö.

I Malmö stads föreningsregister finns 212 föreningar under kategorin Registrerad förening, 321 föreningar under kategorin Bidragsberättigad förening och 55 som finns under kategori Organisation.⁷

Tabellen nedan presenterar de olika föreningskategorier som används inom det digitala bidrags- och bokningssystemet Rbok och antalet föreningar under respektive kategori. Det är dock viktigt att förklara och problematisera föreningskategorierna för att bättre förstå vad menas med respektive begrepp och vilka eventuella utmaningar som finns med dessa.

Under kategorin ”kulturförening” finns först och främst föreningar i bemärkelse av en ”etnisk” förening, dvs. föreningar som riktar sig eller representerar en viss etnisk grupp eller nationalitet. Men i kategorin finns även 6 teater och konstföreningar, vilket tyder på att det finns oenigheter framför allt mellan fritids- och kulturförvaltningen kring begreppet ”kulturförening”. Detta blir ännu mer tydligt i förhållande till en annan kategori som har benämnts ”Musik och dans” och där det finns föreningar som endast bedriver en sådan verksamhet.

Under kategorin ”funktionsnedsättning” klassas föreningar som riktar sig till personer som har en funktionsnedsättning. Kategorin är problematisk i sig då den endast skapats utifrån målgruppen (precis som pensionärsföreningar eller s.k. etniska föreningar) och tar inte hänsyn till den faktiska verksamheten, då det finns t.ex. idrottsföreningar, kulturföreningar, intresseorganisationer, etc. Denna kategorisering kan vara bra i en sökfunktion men frågan är om den bidrar till mer segregation/isolering.

Det är också viktigt att nämna att RF-SISU Skåne har kategoriserats som ”intresseorganisation” men är i verkligheten ett studieförbund. Under studieförbund ligger även Malmös akademiska förening som inte är ett

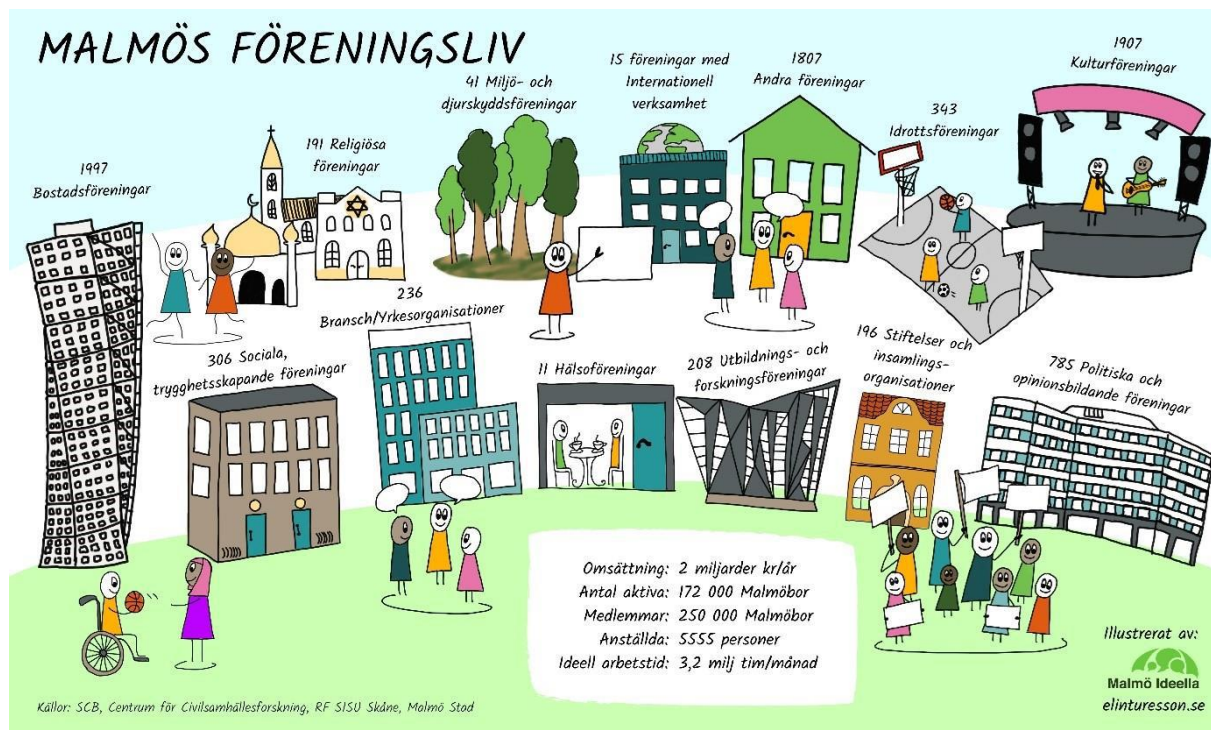
⁷ Siffror är inhämtade 2022-09-02.

studieförbund i det klassiska bemärkelse utan är en förening som anordnar kodningskurser och läxhjälp, bl.a.

Under kategorin ”Övrigt” hittar vi föreningar såsom Aktiv Ungdom som bedriver kulturverksamhet, schackföreningar, brädspelsföreningar, e-sport föreningar, 4H gård etc.

Idrottsförening	275
Kulturförening	85
Pensionärsförening	49
Funktionsnedsättning	44
Musik och dans	19
Scout och friluftsliv	19
Föreningsdrivna mötesplatser	13
Intresseorganisation	11
Folkets hus	5
Studieförbund	4
Övrigt	63

Malmö's civilsamhälle är mer omfattande än vad som syns i förvaltningens föreningsregister vilket illustreras av bilden nedan:

Figur 1: Illustration av Elin Turesson tillsammans med Malmö Ideella

Forskning kring föreningslivet, ungas fritidsvanor och ideella engagemang

Nedan följer en kort genomgång av aktuell forskning som berör ideellt engagemang i Sverige och Malmö samt ungas livstilsvanor kopplade till deras fritid.

Den aktuella forskningen är överens om att fritidsaktiviteter och ideellt engagemang har en mycket positiv effekt på individen, bland annat bidrar de till individens ökade självförtroende (Mahoney, Larson, Eccles, & Lord, 2005), till en bättre hälsa och välbefinnande (Fredericks & Eccles, 2008), till bättre resultat i skolan samt till en stärkt framtidstro bland barn och unga (Behtoui, 2019). Fritidsaktiviteter och ett engagemang i civilsamhället är också en av vägarna till en ökad inkludering och delaktighet i samhället (MUCF, 2018). Samtidigt är forskningen överens om att vissa grupper i samhället deltar i fritidsaktiviteter och är en del av civilsamhället i mindre utsträckning än andra.

MUCF:s rapport *Har alla samma möjlighet att delta i det civila samhället?* (2018) beskriver individuella förutsättningar (dvs. motivation, nätverk/socialt kapital och individuella resurser) samt externa förutsättningar (dvs. att civilsamhället är/inte är närvarande och inkluderande för människor i sin närhet) som premisser för att individen ska kunna ta del av fritidsaktiviteter och kunna engagera sig i civilsamhället. MUCF använder sig av CVM-modellen (Civic Voluntarism Model) för att förklara hur dessa förutsättningar kan påverka en persons möjlighet, och därmed sannolikhet att delta i det civila samhället. Forskarna som har utvecklat CVM-modellen identifierar 3 huvudfaktorer: i) kapacitet (resurser i form av t.ex. pengar, tid och medborgerliga färdigheter), ii) viljan (motivation som uttrycker sig i kunskap om vilket fritidsutbud som finns, intresset att delta i de aktiviteterna som erbjuds samt känslan av att kunna påverka/känna sig välkommen) och iii) rekryterande nätverk (att få frågan om att delta). Enligt modellen ökar individens möjlighet till delaktighet i det civila samhället om individen har de två första förutsättningarna, men dessa räcker inte om den tredje faktorn dvs. rekryterande nätverk saknas (Brady, Schlozman, & Verba, 1995). Forskarna menar på att dessa tre faktorer hänger ihop och påverkar varandra, och när en av förutsättningarna inte uppfylls helt eller saknas försvårar det individens möjlighet att delta eller kan t.o.m. bli ett hinder för deltagande (Brady, Schlozman, & Verba, 1995).

Ungefär en fjärdedel av Sveriges befolkning deltar inte alls i det organiserade

civilsamhället (von Essen, Jegermalm, & Svedberg, 2010). Sedan 1990-talet har antalet framför allt unga medlemmar i organisationer och folkrörelser minskat enormt (Svedberg & Trägårdh, 2007). Ojämliga förutsättningar, som de som beskrivs ovan, liksom normer inom föreningslivet får som effekt inkluderandet av vissa grupper och samtidigt exkluderandet av andra. Befintliga strukturer marginaliserar grupper med sämre ekonomiska förutsättningar och i områden med en hög andel invånare från arbetarklassen och/eller rasifierade⁸ minoriteter, samtidigt som de möjliggjort för unga med välutbildade och resursstarka föräldrar att vara ännu mer aktiva än tidigare (Behtoui, Hertzberg, & Nergaard, 2020). Det som forskningen visar är att det finns skillnader i deltagande när det kommer till strukturerade/organiserade fritidsaktiviteter som planeras och leds av vuxna och har regelbundna möten och regler samt mindre strukturerade (fritidsgård) eller ostrukturerade fritidsaktiviteter (spela dataspel, ”hänga” med vänner). Barn och ungdomar i medelklassfamiljer ägnar en stor del av sin fritid till strukturerade aktiviteter samtidigt som resurssvaga och minoriteter tenderar att spendera sin fritid i mindre eller ostrukturerade aktiviteter (Lareau, 2002).

Denna bild förstärks även av forskningsgruppen Ung Livsstil som har studerat barn och ungas fritidsvanor, trender och preferenser i Sverige sedan 1984. Deras senaste undersökning genomfördes bland Malmös mellanstadie-, högstadie- och gymnasieelever under 2019–2020 och visar att det finns ojämlikhet i barns deltagande i Malmö stads fritidsutbud utifrån kön, socioekonomisk bakgrund, svensk respektive utländsk bakgrund samt när det gäller olika stadsdelar (Blomdahl, Elofsson, & Bergmark, 2021). Undersökningen visar att problematiken bör förstås utifrån intersektionellt perspektiv då olika faktorer och diskrimineringsgrunder påverkar och även förstärker varandra, såsom kön, svensk resp. utländsk bakgrund, socioekonomiska faktorer, funktionsnedsättning m.m.

Ung Livsstilsstudie visar att barn och unga i de lägre socioekonomiska grupperna är underrepresenterade när det gäller deltagande i fritidsaktiviteter totalt samt i mindre utsträckning deltar i de strukturerade fritidsaktiviteterna (instrumentella) såsom föreningar och kulturskolan där barn och unga från högre socioekonomiska grupper är överrepresenterade (Blomdahl, Elofsson, & Bergmark, 2021). Studien bekräftar också tidigare forskning om att barn och

⁸ Enligt R. Miles: I vissa historiska konjunkturen och under särskilda materiella villkor, tillskrivs människor vissa biologiska egenskaper med mening att skilja ut dem, att utesluta och att dominera: reproducerande föreställningar om ”ras”, skapar de en rasifierad Andra och samtidigt rasifierar de sig själva. Miles, R. (1993). *Racism after ”race relations”*. London: Routledge, s. 44.

ungdomar i de lägre socioekonomiska grupperna är överrepresenterade i de mindre strukturerade fritidsaktiviteterna, dvs. när det gäller att besöka bibliotek i alla tre stadierna, att besöka fritidsgårdar bland tonåringar och allaktivitetshus i högstadiet. Studien lyfter att barn och ungdomar i de lägre socioekonomiska grupperna också är underrepresenterade när det gäller fysisk aktivitet allmänt samt god hälsa och hög livskvalitet (Blomdahl, Elofsson, & Bergmark, 2021).

Förklaringar till det ojämlika deltagandet i föreningslivet i stort och i idrottsföreningar mer specifikt hittar forskningen i både individens egna resurser (pengar, tid, socialt och kulturellt kapital m.m.) och i externa faktorer som påverkar varandra och individens möjlighet att delta. Forskarna bakom CVM-modellen och författare bakom antologin *Ungdomars fritidsaktiviteter* är överens om att tillgängligheten av föreningslivet är en viktig förutsättning/hinder för individens deltagande. Det finns fler strukturerade fritidsaktiviteter i områden där barn från resursstarka familjer bor och den lägre graden av tillgängligheten i områden med låg medelinkomst är orsaken till att fritidsaktiviteter inte lika lätt blir en del av vardagen för barn till resurssvaga föräldrar (Behtoui, Hertzberg, & Nergaard, 2020). När det kommer till diskussion om idrottsföreningar och en inkluderande respektive exkluderande idrottsrörelse, kan förutom ekonomi och tillgänglighet finnas även andra typer av trösklar såsom föreningar med en ”elitprofil” och föreningar som har en sluten grupp medlemmar m.m. (Stenling & Fahlén, 2019).

Socioekonomi står även i korrelation till mönster för deltagande inom grupper med utländsk respektive svensk bakgrund. Barn och unga med utländsk bakgrund är mer utomstående totalt i Malmös fritidsutbud och underrepresenterade i instrumentella fritidsaktiviteter (alla föreningar, men framför allt idrottsföreningar och kulturskola) än de med svensk bakgrund (Blomdahl, Elofsson, & Bergmark, 2021) och (Behtoui, Hertzberg, & Nergaard, 2020). Däremot är dessa överrepresenterade när det gäller att besöka bibliotek, fritidsgård, allaktivitetshus och simhall/badhus, dvs. de mindre strukturerade aktiviteterna (Blomdahl, Elofsson, & Bergmark, 2021).

Ojämlikheten märks också i förhållande till geografisk uppdelning i Malmö. Åldersgruppen 10–19 år i stadsdelar med låg medelinkomst är underrepresenterade när det gäller deltagande i de strukturerade/instrumentella aktiviteterna (idrottsförening, kulturskola) samt fysisk aktivitet, god hälsa, goda matvanor och hög livskvalitet allmänt (Blomdahl, Elofsson, & Bergmark, 2021).

Som nämnts tidigare visar forskningen att resurser i form av pengar, som finns i högre grad hos individer med hög socioekonomisk status, har en stor betydelse för ideellt engagemang (Klofstad, 2016). Enligt MUCF har avgifterna och kostnaderna för deltagande i de instrumentella (strukturerade) aktiviteterna såsom idrottsföreningar och kulturskolor ökat (MUCF, 2014) i takt med att antal aktörer från den privata sektorn som är aktiva inom fritidssektorn har ökat sedan 1990 (Behtoui, 2020). Allt eftersom medlemsavgifter, tränings-/terminsavgifter, avgifter för läger och kostnader för utrustning ökar, blir föreningslivet och fritidsaktiviteter allmänt mindre tillgängliga för barn och unga från familjer med låg medelinkomst. Tiden som en av resurserna är också något som Ung Livsstilsstudie lyfter fram som en av orsakerna till mindre respektive högre deltagande i strukturerade fritidsaktiviteter. Vissa föräldrar i lägre socioekonomiska grupper arbetar skift, oregelbundet eller under tiden som de flesta fritidsaktiviteterna äger rum (efter skoltid) vilket gör att dessa grupper av föräldrar har svårare att delta, engagera sig eller följa med barnet till aktiviteten (Blomdahl, Elofsson, & Bergmark, 2021).

Alireza Behtoui, professor i sociologi vid Södertörns högskola, menar vidare att lägre delaktighetsgrad i fritidsaktiviteter bland barn från mindre privilegierade familjer också är en konsekvens av den starka socioekonomiska och etniska segregationen inom det svenska skolsystemet. Segregationen enligt Behtoui beror bl.a. på ökade inkomstklyftor, fria skolval och privata skolor tillsammans med förändringar i bostadspolitikerna under 1990-talet där privata bostadsformer har prioriterats inför allmänna hyreslägenheter (Behtoui, 2020).

Forskning visar också att förutom de ekonomiska resurserna så spelar kulturella och sociala resurser (kapital) som finns i familjen en viktig roll i barnets deltagande. I Ung Livsstilstudien framgår att barn och ungdomar i familjer där föräldrarna själva har varit med och tycker att strukturerade aktiviteter är viktigare (Blomdahl, Elofsson, & Bergmark, 2021) i större utsträckning stimuleras till både önskan och deltagande i strukturerade fritidsaktiviteter. Föräldrarnas utbildningsnivå, erfarenheter från arbetslivet, social status, socialt kapital och tid spelar alla roll i barnets deltagande i fritidsaktiviteter och är kopplade till olika aspekter och maktordningar. Slutligen kan det konstateras att forskningen är överens om att det finns generella ojämlikhetsmekanismer som verkar oberoende av individens svensk resp. utländsk bakgrund eller i vilket stadsområde barn och ungdomar bor, men dessa kan förstärkas just av dessa två faktorerna.

Förutom stora skillnader bland Malmös barn och unga utifrån jämlikhetsperspektiv tyder Ung Livsstilsstudie på att det finns stora skillnader i

deltagande mellan flickor och pojkar. Flickor är underrepresenterade totalt i fritidsutbudet men framför allt i instrumentella aktiviteter (främst idrottsföreningar och föreningar i övrigt) (Blomdahl, Eloffson, & Bergmark, 2021). Förutom det lyfter studien även ett faktum att flickor med utländsk bakgrund deltar i Fritidsnämndens utbud mindre än flickor med svensk bakgrund (Blomdahl, Eloffson, & Bergmark, 2021).

Orsakerna för mindre delaktighet i de instrumentella/strukturerade aktiviteter bland flickor förklarar forskningen i de befintliga maktförhållanden och sociala konstruktioner som finns kring bland annat kön och genus. Det handlar alltså inte bara om preferenser respektive grupp har, utan även om vilka möjligheter som ges för respektive grupp att delta i en sådan miljö, dvs. hur deras deltagande är villkorat (Strömberg, 2020). Håkan Larsson från Gymnastik- och idrottshögskolan skriver att det finns en rad favoritämne bland idrottsledare som speglar och reproducerar ojämställdheten inom idrotten och speciellt inom vissa idrotter (och troligtvis även i fritiden i stort). Larsson pratar om föruppfattningar kring vad idrott ”är”, det vill säga starka uppfattningar om att verksamheten måste vara på ett visst sätt, för att producera en toppelit i slutändan; och föruppfattningar och normer kring att flickor är på ett sätt och pojkar på ett annat (Larsson, 2018).

Inrapporterade deltagartillfällen och unika deltagare för 2019 och 2021

Detta kapitel redovisar statistiken som fritidsförvaltningen får in genom närvaroregistreringen som Bidragsberättigade föreningar lägger in i det digitala systemet. Fokuset ligger på år 2019 och 2021 för att jämföra läget innan covid-19 pandemin med förra årets siffror. Statistiken delas upp enligt Fritidsnämndens tre prioriterade målgrupper: barn och unga 4–25 år, äldre 65+ år samt personer med funktionsnedsättning. Kapitlet är indelat till avsnitt för att kunna jämföra representation samt resursfördelningen enligt följande parametrar: kön, geografisk fördelning utifrån stadsdelar, verksamhetstyp och icke-Malmöbor.

Statistiken utgår främst ifrån inrapporterade unika deltagare samt deltagartillfällen och urvalet gjordes utifrån år, ålderskategori, Malmöbo (respektive icke-Malmöbo) och bidragsberättigad deltagare. Statistiken presenterar alltså alla bidragsberättigade deltagartillfällen oavsett om aktiviteten blev godkänd eller ej för aktivitetsbidrag för att kunna mäta den fulltaliga aktivitetsgraden och representation för respektive grupp. Uträkning av

aktivitetsbidraget som presenteras i slutet av varje avsnitt beräknas utifrån bidragsberättigade deltagartillfällen från godkända sammankomster. I avsnitt om resursfördelning enligt kön och stadsdelar har även procentuell andel beräknats utifrån bidragsberättigade deltagare (utan att ta hänsyn till om sammankomsten godkändes eller ej) och befolkningsstatistiken för respektive år som Stadskontoret disponerar. I dessa två avsnitt redogörs alltså även för hur många som är aktiva, inte endast aktivitetsgraden.

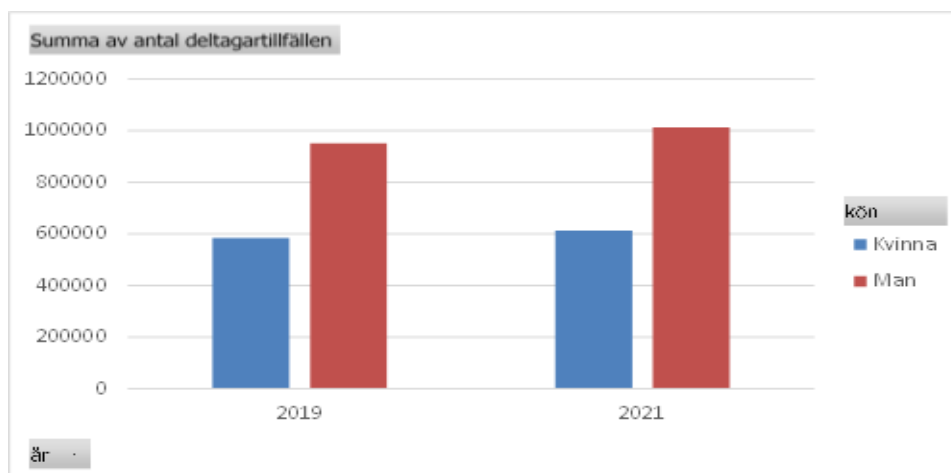
Genom att redovisa hur mycket aktivitetsbidrag som har delats ut till respektive grupp, visar detta kapitel vilka könskategorier, stadsdelar och verksamhetstyper som får mest finansiering. Genom att titta specifikt på gruppen av icke-Malmöbor kan man också dra slutsatser kring vilka verksamheter som har flest av deltagare från andra kommuner, vilket är viktigt bl.a. vid utveckling av anläggningar, bidragssystemet och annat stöd från Fritidsnämnden.

Aktivitetsgrad, procentuell andel och fördelning av aktivitetsbidrag enligt kön

Detta avsnitt presenterar statistiken för 2019 och 2021 enligt de två könskategorierna som fritidsförvaltningen använder. Fritidsförvaltningen är medveten om att denna kategorisering är problematisk och att flera kategorier skulle behövas för att skapa en rättvis representation av Malmös befolkning. Fler kategorier finns dessvärre inte i förvaltningens system och arbetet omfattar hela Malmö stads arbete som inte finns på plats i dagsläge.

Prioriterad målgrupp barn och unga 4–25 år

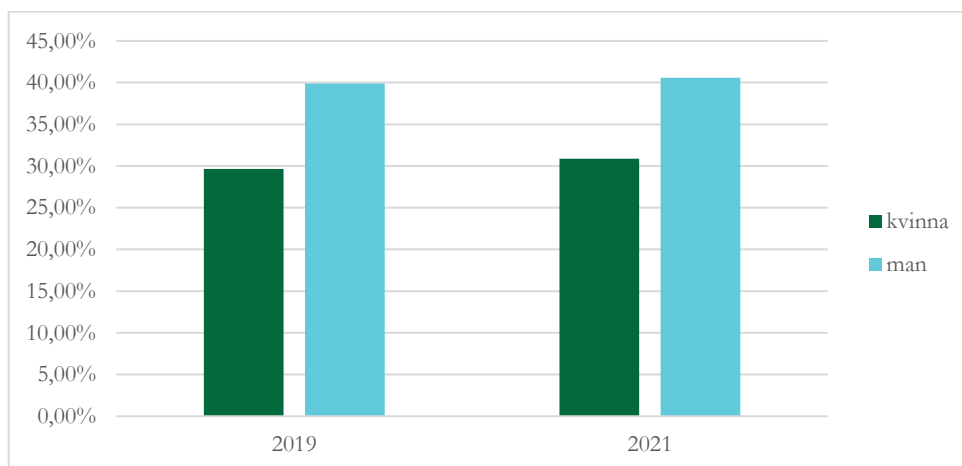
Första diagram presenterar jämförelse av aktivitetsgraden för flickor respektive pojkar i ålder 4–25 år under 2019 och 2021:

Tabell 1: Deltagartillfällen bidragsberättigade Malmöbor 4–25 år, jämförelse mellan 2019 och 2021 enligt kön

Diagram visar att aktivitetsgraden i Malmö är betydligt lägre hos flickor där deltagartillfällen utgör endast 38% av det totala antalet deltagartillfällen för både 2019 och 2021. Vidare kan vi läsa i tabellen att antalet deltagartillfällen har ökat något för både flickor och pojkar från 2019 till 2021. Med hänsyn till de regelförändringar som Fritidsnämnden gjorde under 2020 och 2021 kan vi konstatera att ökningen av aktivitetsgraden inte går att säkerställa eftersom det var cirka 70 fler föreningar som började närvaroregistrera under 2021 jämfört med 2019, dvs. att ökningen av föreningar som närvaroregistrerade ökade markant men antalet närvaroregistrerade deltagartillfällen motsvarar inte denna ökning. Samtidigt kan det konstateras att genom att fler föreningar närvaroregistrerar är fritidsförvaltningens data bättre då fler Malmöbor förekommer i den.

Om man tittar på procentuell andel aktiva i ålder 4–25 år beräknad utifrån unika bidragsberättigade deltagare och befolkningsstatistiken får vi följande bild:

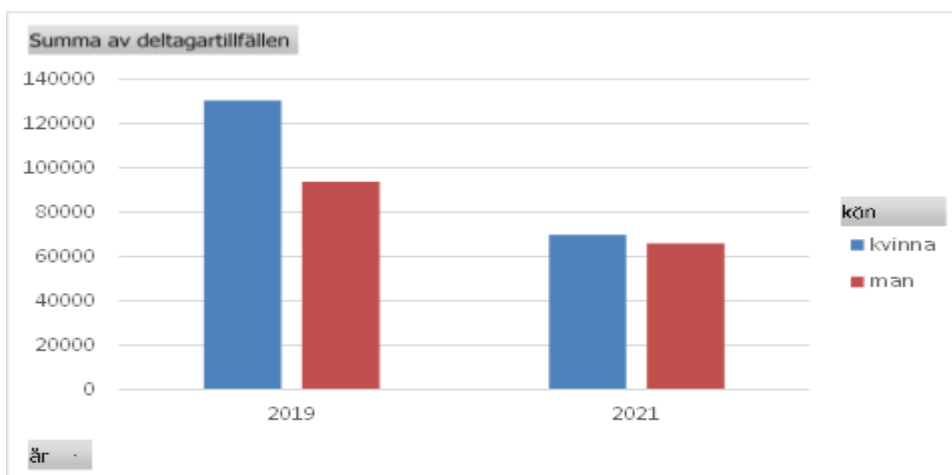
Tabell 2: Procentuell andel aktiva bidragsberättigade Malmöbor 4–25 år under 2019 och 2021 enligt kön

Andra diagrammet visar att skillnaden mellan andel aktiva flickor och pojkar är något lägre jämfört med aktivitetsgraden. Det är 30% flickor och 40% pojkar i ålder 4–25 år som var föreningsaktiva och deltog på en föreningsaktivitet under 2019, respektive 31% och 41% under 2021. När det kommer till ökningen av procentuell andel aktiv från 2019 till 2021 så går det att resonera på samma sätt som vid aktivitetsgraden: ökningen går inte att säkerställa eftersom ökningen av antalet föreningsaktiva i denna målgrupp från 2019 och 2021 motsvarar inte den markanta ökningen av föreningar som började närvaroregistrera under 2021 jämfört med 2019.

Slutsatsen som en kan dra utifrån data ovan är att det är färre flickor än pojkar i åldern 4–25 år som är föreningsaktiva men att skillnaden blir ännu större om man tittar på aktivitetsgraden där slutsatsen är att pojkar deltar/tränar oftare (mer) än flickor. En annan slutsats är att pandemin inte har haft en större effekt på målgruppen utan skillnaderna mellan kön är exakt samma innan och under pandemin. En annan slutsats som en kan dra är att föreningslivet når endast runt 30% av flickor i ålder 4–25 år i Malmö och andelen skiljer sig ännu mer i de olika stadsdelarna, något som framkommer i senare avsnitt.

Prioriterad målgrupp äldre 65+ år

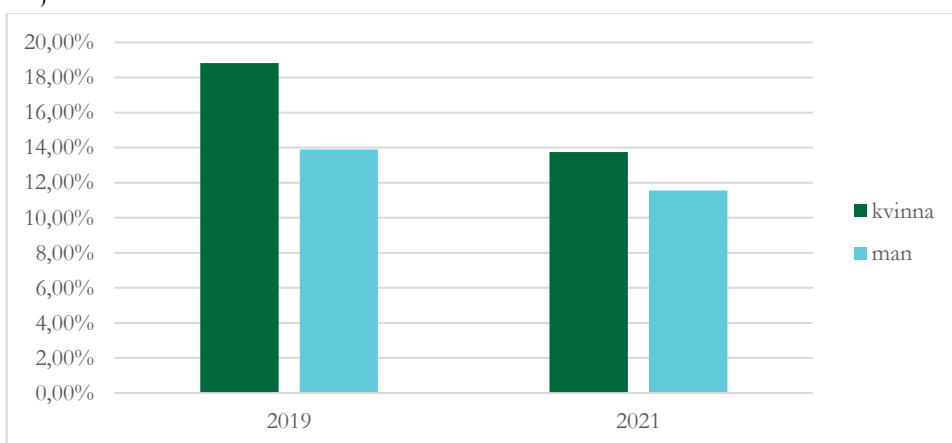
Följande diagram visar aktivitetsgraden av bidragsberättigade Malmöbor i ålder 65+ år under 2019 respektive 2021 utifrån inrapporterade deltagartillfällen:

Tabell 3: Deltagartillfällen bidragsberättigade Malmöbor 65+ år, jämförelse mellan 2019 och 2021 enligt kön

Diagrammet visar att bland målgruppen äldre 65+ år är det kvinnor som är mer aktiva än män. Kvinnor står för 58% av alla deltagartillfällen under 2019 respektive 52% under 2021. Det som dock framkommer tydligt av diagrammet ovan är att denna målgrupp har drabbats drastiskt av covid-19 pandemin där det totala antalet deltagartillfällen minskat med mer än 88 000 deltagartillfällen från 2019 till 2021. Och det är framför allt äldre kvinnor vars aktivitetsgrad har minskat dramatiskt under pandemin till nästan hälften under 2021 jämfört med 2019.

Om man tittar på procentuell andel aktiva Malmöbor i ålder 65+ beräknad utifrån unika bidragsberättigade deltagare under 2019 respektive 2021 får man följande bild:

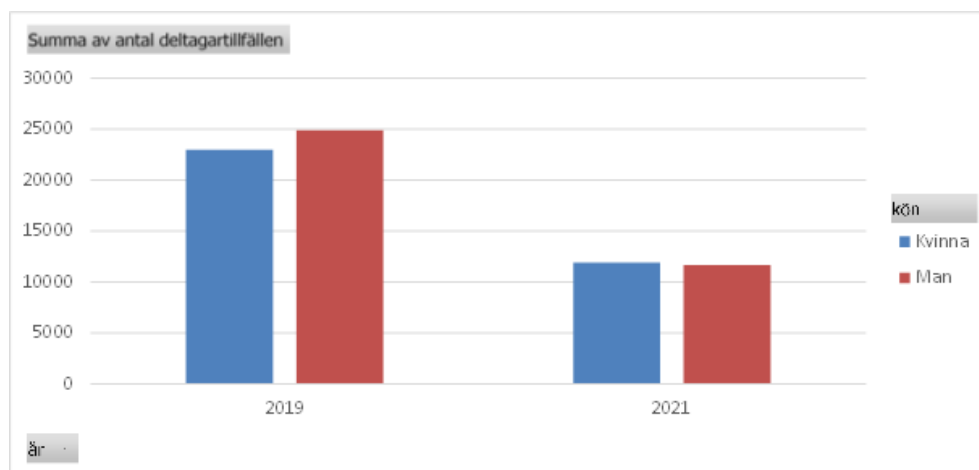
Tabell 4: Procentuell andel aktiva bidragsberättigade Malmöbor 65+ år, 2019 och 2021 enligt kön

Tabellen ovan visar att det är fler kvinnor än män i ålder 65+ som är föreningsaktiva både under 2019 och 2021 men tabellen bekräftar att

målgruppen har drabbats negativt av covid-19 pandemin: från 33% aktiva under 2019 till 25% aktiva under 2021. Det är 5% färre kvinnor och cirka 2% män som var föreningsaktiva under 2021 jämfört med 2019. Slutsatsen är alltså att det är fler kvinnor som är mer aktiva än män i målgruppen äldre 65+ år men att det är främst kvinnor som har drabbats av pandemin och åtgärderna till följd av denna. En annan slutsats är att föreningslivet når endast 14% av äldre män respektive 19% av kvinnor i ålder 65+ år i Malmö, en siffra som skiljer sig ännu mer bland olika stadsdelar vilket redovisas i senare avsnitt.

Prioriterad målgrupp personer som har funktionsnedsättning

Följande diagram redogör för aktivitetsgraden bland personer med funktionsnedsättning under 2019 och 2021. För denna målgrupp tillämpas ingen nedre eller övre åldersgräns enligt Fritidsnämndens regelverk. Det är viktigt att lyfta fram att antalet deltagartillfällen för barn och unga med funktionsnedsättning upp till 25 år är nästan obefintligt, då de flesta föreningar väljer att närvaroregistrera barn och unga med funktionsnedsättning inom målgruppen 4–25 år. Detta då barn och unga mellan 4–25 år är bidragsberättigade oavsett funktionsnedsättning eller ej. Statistiken nedan gäller därmed främst Malmöbor som har funktionsnedsättning i åldern 26 år och äldre⁹:

Tabell 5: Deltagartillfällen bidragsberättigade Malmöbor med funktionsnedsättning, 2019 och 2021 enligt kön

Diagrammet visar att skillnaden i aktivitetsgraden mellan kvinnor och män i denna målgrupp inte är så stor jämfört med övriga barn och unga men att det

⁹ Statistiken visar att vissa i målgruppen äldre 65+ år väljer ändå att uppge att de har funktionsnedsättning trots att de samtidigt tillhör en annan bidragsberättigad målgrupp.

är först och främst personer med funktionsnedsättning som har drabbats av covid-19 pandemin. Det totala antalet deltagartillfällen har minskat med mer än hälften från 2019 (47 870) till 2021 (23 536). Det är män som var mer aktiva än kvinnor under 2019 och kvinnor som var något mer aktiva än män under 2021.

Procentuell andel aktiva personer med funktionsnedsättning går inte att beräkna eftersom funktionsnedsättning är en känslig personuppgift och det är inga uppgifter Stadskontoret har eller efterfrågar i samband med sin befolkningsstatistik. Men det som en kan konstatera är att det låga totala antalet deltagartillfällen fördelat på ett mycket större åldersspann jämfört med de andra målgrupperna tyder på att det är en låg andel personer med funktionsnedsättning som aktiveras av föreningslivet i Malmö.

Fördelning av aktivitetsbidrag enligt kön

Grafer ovan visar representation enligt kön utifrån de olika prioriterade målgrupperna. Följande tabeller visar fördelning av aktivitetsbidraget bland flickor/kvinnor respektive pojkar/män för att kunna synliggöra hur Fritidsnämndens finansiella stöd fördelas mellan dessa två målgrupper. Bidraget beräknas utifrån antalet bidragsberättigade deltagare som har varit på godkända sammankomster. Det är viktigt att lyfta att Fritidsnämnden ger 50 öre mer per deltagartillfälle/flicka än för pojkar, dvs. 5,40 kr per deltagartillfälle/flicka mellan 4–25 år och 4,90 kr per deltagartillfälle/pojke mellan 4–25 år.

år	Flickor 4–25 år	Pojkar 4–25 år	Totalsumma	Skillnad	Aktivitet sbidrag/flicka	Aktivitet sbidrag/pojke
2019	3 127 458,60 kr	4 584 297,90 kr	7 711 756,50 kr	1 456 839,30 kr	72,30 kr	104,30 kr
2021	3 239 076, 60 kr	4 854 096, 80 kr	8 093 173,40 kr	1 615 020,20 kr	73 kr	107,70 kr

Tabell 6: Aktivitetsbidrag för flickor respektive pojkar 4–25 år, 2019 och 2021

Siffrorna ovan visar att Fritidsnämnden ger cirka 1,5 miljoner kronor mindre i aktivitetsbidrag till flickor än till pojkar. Sett i jämförelse med befolkningsstatistiken där skillnaden mellan det totala antalet flickor och pojkar i ålder 4–25 år i Malmö endast är cirka 700 fler pojkar i den åldersgruppen så kan man konstatera att aktivitetsbidrag inte delas på ett jämställt sätt. Det blir ännu mer tydligt när man delar det utbetalda bidraget med antalet flickor respektive pojkar i åldersgruppen 4–25 år enligt befolkningsstatistiken 2019 och 2021. Då är kostnad/aktivitetsbidrag per pojke mer än 30 kr högre än för flickor. Och skillnaden skulle vara ännu mer markant om Fritidsnämnden inte delade 50 öre mer per deltagartillfälle/flicka än för pojkar.

Följande tabell redovisar fördelning av bidraget mellan kön i målgruppen 65+ år, där bidraget är det samma oavsett kön, dvs. 4,90 kr per godkänt deltagartillfälle:

år	Kvinna 65+ år	Man 65+ år	Totalsumma	Skillnad	Aktivitetsbidrag/kvinnor	Aktivitetsbidrag/man
2019	632 149 kr	451 368,40 kr	1 083 517,40 kr	180 780,60 kr	21,80 kr	19,70 kr
2021	329 990 kr	314 457,50 kr	644 447,50 kr	15 532,50 kr	11,20 kr	13,30 kr

Tabell 7: Aktivitetsbidrag för kvinnor respektive män 65+ år, 2019 och 2021

Enligt befolkningsstatistiken är det cirka 6000 kvinnor fler i denna åldersgrupp bland Malmöbor vilket betyder att aktivitetsbidraget delas på ett mer jämställt sätt bland denna målgrupp jämfört med barn och unga. Skillnaden mellan utbetald aktivitetsbidrag/person skiljer sig med cirka 2 kronor mellan män och kvinnor vilket syns i de sista två kolumnerna.

När det kommer till personer som har funktionsnedsättning så ser fördelningen av aktivitetsbidraget mellan kön enligt följande:

år	Kvinna - funktionsnedsättning	Man - funktionsnedsättning	Totalsumma	Skillnad
2019	107 849 kr	96 922 kr	204 771 kr	10 927 kr
2021	55 272 kr	53 914,70 kr	109 186,70 kr	1 357,30 kr

Tabell 8: Aktivitetsbidrag för kvinnor respektive män med funktionsnedsättning, 2019 och 2021

Det är svårt att dra en slutsats utan att ha tillgång till liknande data inom Malmös befolkning men enligt SCB:s tidigare undersökning är det ungefär 18% av Sveriges befolkning som uppger att de har en funktionsnedsättning och det är ungefär lika många män som kvinnor som har en funktionsnedsättning.¹⁰ Utifrån dessa fakta kan man konstatera att aktivitetsbidraget delas ut på ett ganska jämställt sätt bland kvinnor och män med funktionsnedsättning. Men sett till att det är nästan en femte del av befolkningen som uppger att de har en funktionsnedsättning så når bidraget långt ifrån alla i denna målgrupp även att en del kan "döljas" under närvarorapportering för målgruppen barn och unga 4–25 år. Detta bekräftas även av kartläggningen som Myndigheten för delaktighet gjorde under 2020: personer med funktionsnedsättning har inte samma möjligheter att ha en aktiv och meningsfull fritid jämfört med befolkningen i övrigt, bl.a. på grund av dålig ekonomi, otillgängliga transporter och bristande tillgänglighet (Myndigheten för delaktighet, 2020).

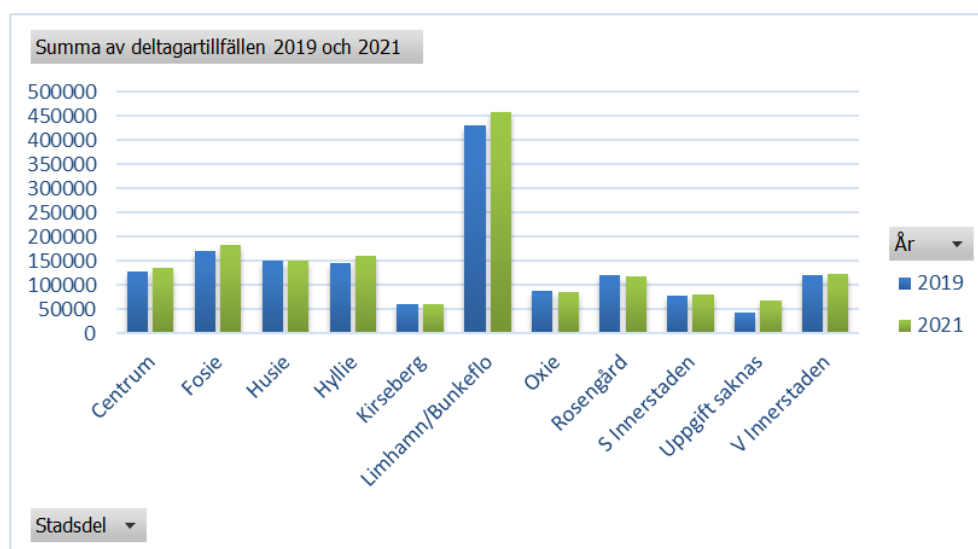
¹⁰ SCB, Situationen på arbetsmarknaden för personer med funktionsnedsättning 2020. Information om utbildning och arbetsmarknad (IAM) 2022:2.

Aktivitetsgrad och fördelning av bidrag enligt stadsdelar

Detta avsnitt presenterar aktivitetsgraden, procentuell andel aktiva samt fördelning av aktivitetsbidrag bland de olika stadsdelarna som följer Malmö stads förvaltningsindelning mellan 1996 och 2013. Stadsdelarna upphörde att gälla 2013 men denna geografiska indelning används även idag just för att synliggöra skillnader/likheter mellan olika delar av Malmö. Statistiken baseras på bidragsberättigade deltagartillfällen respektive unika deltagare inrapporterade av Bidragsberättigade föreningar under 2019 och 2021.

Prioriterad målgrupp barn och unga 4–25 år

Första diagram visar jämförelse av aktivitetsgraden för målgruppen barn och unga 4–25 år i de olika stadsdelarna under 2019 och 2021.

Tabell 9: Deltagartillfällen bidragsberättigade Malmöbor 4–25 år, jämförelse mellan stadsdelar, 2019 och 2021

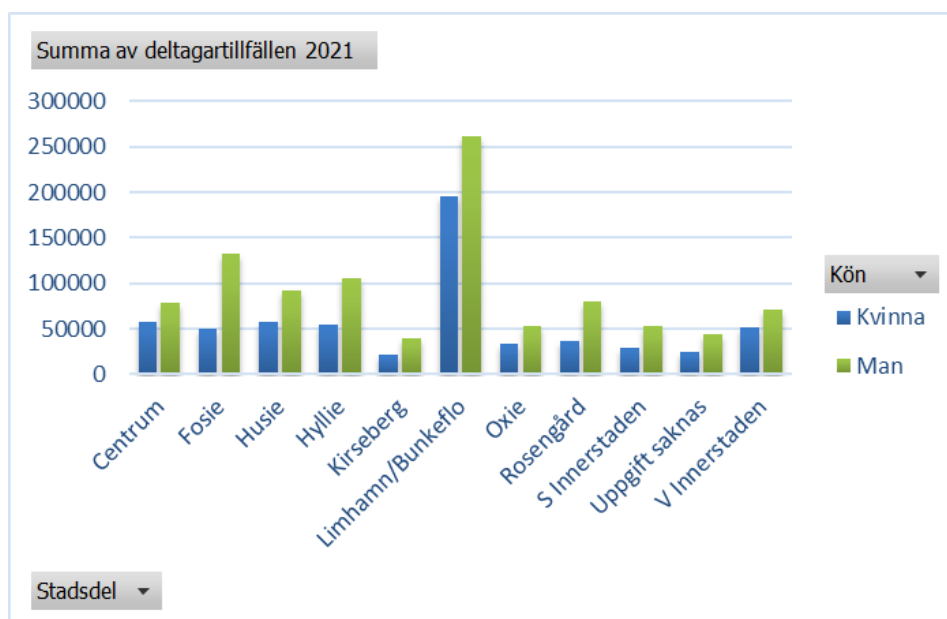
Om vi analyserar de inrapporterade data så ser vi att aktivitetsgraden är mycket högre i Limhamn-Bunkeflo både under 2019 och 2021 jämfört med de övriga stadsdelarna. Kirseberg är däremot den stadsdelen med lägst aktivitetsgrad både under 2019 och 2021 följd av Södra Innerstaden och Oxie. Diagram ovan visualiserar den stora skillnaden mellan Limhamn-Bunkeflo och resten av staden. Utöver det visar tabellen nedan mer tydligt i vilka stadsdelar har aktivitetsgraden ökat respektive minskat från 2019 till 2021:

Radetiketter	2019	2021	Skillnad
Centrum	128 345	136 399	8054
Fosie	171 076	182 051	10 975
Husie	150 659	149 862	-797
Hyllie	144 381	160 243	15 862
Kirseberg	61 393	60 412	-981
Limhamn-Bunkeflo	431 255	457 200	25 945
Oxie	87 356	86 256	-1 100
Rosengård	120 146	116 986	-3 160
S Innerstaden	77 115	81 621	4 506
Uppgift saknas	43 816	68 248	24 432
V Innerstaden	119 453	123 538	4 085
Totalsumma	1 534 995	1 622 816	87 821

Tabell 10: Summa deltagartillfällen bidragsberättigade Malmöbor 4–25 år 2019 och 2021

Siffrorna visar att det är Rosengård där aktivitetsgraden minskat som mest under förra året jämfört med året innan covid-19 pandemin, följd av Oxie, Kirseberg och Husie. Å andra sida så är det Limhamn-Bunkeflo där aktivitetsgraden ökat som mest trots pandemin – med nästan 26 000 deltagartillfällen, följd av Hyllie och Fosie. Slutsatsen är alltså att de stadsdelarna där aktivitetsgraden var låg redan innan covid-19 pandemin har drabbats av pandemin negativt och aktivitetsgraden har minskat ytterligare, medans stadsdelarna där aktivitetsgraden var betydligt högre jämfört med resten av staden påverkades inte av pandemin på samma sätt och aktivitetsgraden har t.o.m. ökat. Sett till de förändringarna i regelverket som har lett till ett ökat antal närvaroregistrerade föreningar under 2020–2021 kan man konstatera att skillnaderna kan vara ännu större.

Följande diagram presenterar återigen jämförelse av aktivitetsgraden för målgruppen barn och unga 4–25 år i Malmös 10 stadsdelar men denna gång visar statistiken även hur det ser ut i de olika stadsdelarna för flickor respektive pojkar för att synliggöra skillnaderna och lyfta ojämlikheten utifrån ett intersektionellt perspektiv. Eftersom statistiken är väldigt lik för både 2019 och 2021, presenteras endast diagrammet för 2021:

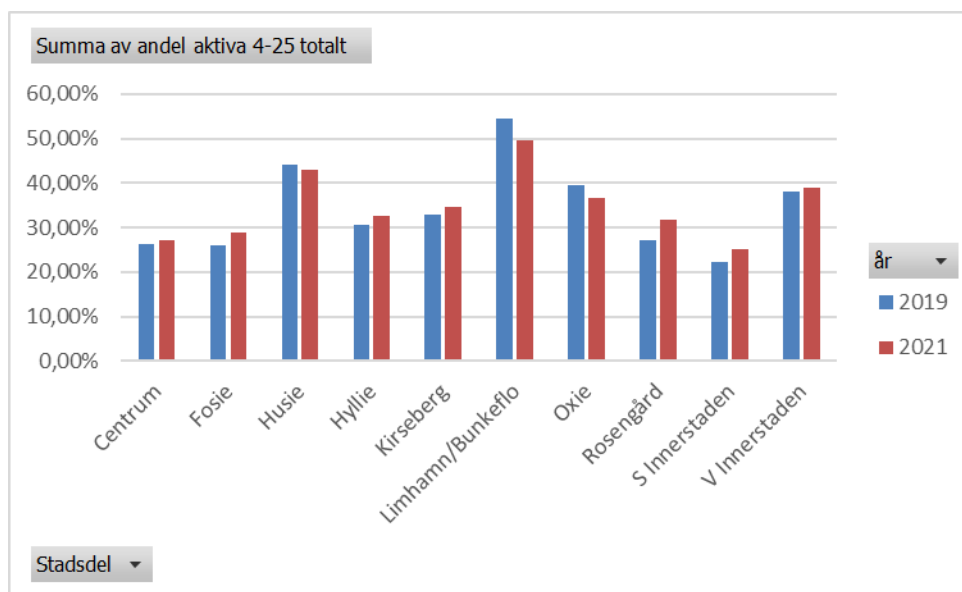

Tabell 1111: Deltagartillfällen 2021, bidragsberättigade Malmöbor 4–25 år enligt stadsdelar och kön

Diagrammet visar att pojkar har deltagit i föreningsaktiviteter i betydligt högre grad än flickor i samtliga stadsdelar både innan och under pandemin. Under 2019 och 2021 var flickors aktivitetsgrad som lägst i Kirseberg och Södra Innerstaden och som högst i Limhamn-Bunkeflo och Centrum. Den största minskningen när det kommer till flickors aktivitetsgrad jämfört med läget innan covid-19 pandemin har skett i Oxie där flickornas aktivitetsgrad minskade med över 6000 deltagartillfällen under 2021 jämfört med 2019, följt av Husie och Kirseberg. Pojkars aktivitetsgrad har minskat som mest i Rosengård, följt av Södra Innerstaden och Kirseberg. Det är alltså endast Kirseberg som stadsdel där aktivitetsgraden har minskat hos både flickor och pojkar under 2021 jämfört med 2019.

När det gäller skillnaderna i aktivitetsgraden mellan flickor och pojkar så var det Fosie och Limhamn-Bunkeflo under 2019 och 2021 där skillnaderna mellan pojkars respektive flickors aktivitetsgrad var största, dvs. det är i dessa två stadsdelar där pojkar är med på en föreningsaktivitet i mycket större grad än flickor. Stadsdelar med minsta skillnaden när det kommer till pojkars respektive flickors aktivitetsgrad var Oxie och Kirseberg under 2019 samt Kirseberg och Västra Innerstaden under 2021. För mer data, se [bilaga 2](#).

Om man istället tittar på procentuell andel aktiva bland målgruppen 4–25 år, dvs. hur många som är aktiva i en stadsdel så får vi följande bild:

Tabell 12: Andel aktiva bidragsberättigade Malmöbor 4–25 år enligt stadsdelar, 2019 och 2021

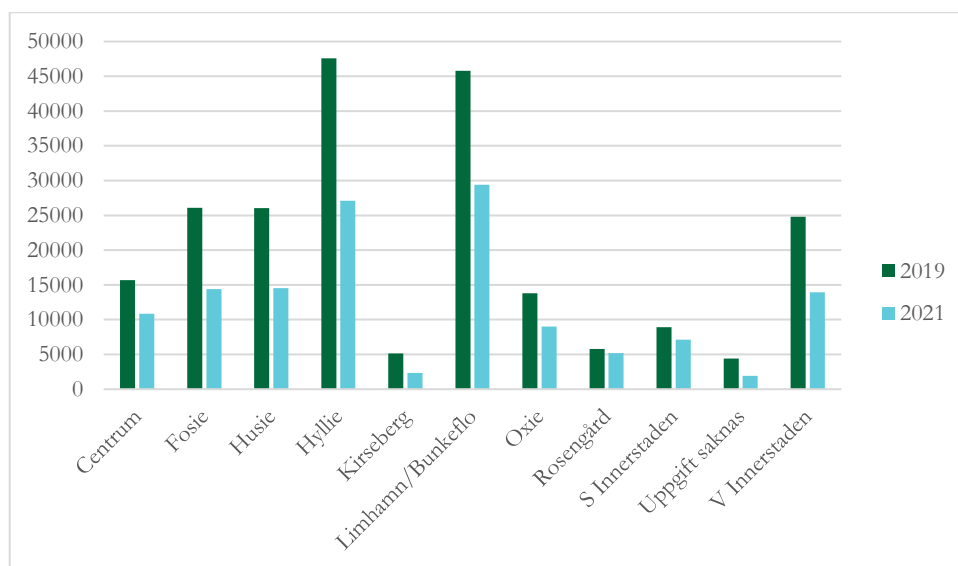
Sett till hur befolkningens fördelning ser ut i staden så blir skillnaderna inte lika stora mellan Limhamn-Bunkeflo och de övriga stadsdelarna jämfört med aktivitetsgraden. Det är fortfarande Limhamn-Bunkeflo som har högst andel föreningsaktiva i åldersgruppen 4–25 år (55% under 2019 och 50% under 2021) följt av Husie (44% under 2019 och 43% under 2021) men det är inte längre Kirseberg som ligger lägst, utan det är Södra Innerstaden som har lägst andel föreningsaktiva barn och unga i ålder 4–25 år (22% under 2019 och 25% under 2021). Det som framkommer i diagrammet ovan är även att ökningen respektive minskningen av aktivitetsgraden korresponderar inte alltid med ökningen respektive minskningen av andel aktiva i stadsdelarna. Vi ser t.ex. att aktivitetsgraden har ökat i Limhamn-Bunkeflo 2021 jämfört med 2019 men att procentuell andel av föreningsaktiva i samma målgrupp har minskat i stadsdelen under 2021 jämfört med 2019. Å andra sida ser vi att aktivitetsgraden bland barn och unga 4–25 år har minskat i Kirseberg och Rosengård under 2021 jämfört med läget innan pandemin men att procentuell andel aktiva har ökat i dessa två stadsdelar 2021 jämfört med 2019 (2% i Kirseberg respektive 5% i Rosengård). Slutsatsen är alltså att i Limhamn-Bunkeflo blev det färre föreningsaktiva barn och unga under 2021 (pandemin) men att dessa tränade/deltog i aktiviteterna oftare än barn och unga i övriga stadsdelar. I Kirseberg och Rosengård var det däremot fler barn och unga som blev föreningsaktiva under 2021 jämfört med 2019 men däremot dessa tränade/deltog i aktiviteterna mer sällan än barn i övriga stadsdelar under 2021.

En annan slutsats utifrån statistiken är att lägst andel aktiva flickor i ålder 4–25 år var i Södra Innerstaden (18% under 2019 respektive 20% under 2021) och

Fosie (19% under 2019 respektive 21% under 2021) jämfört med 51% (2019) respektive 47% (2021) i Limhamn-Bunkeflo. För mer detaljerade data, se [bilaga 3 och 4](#).

Prioriterad målgrupp äldre 65+ år

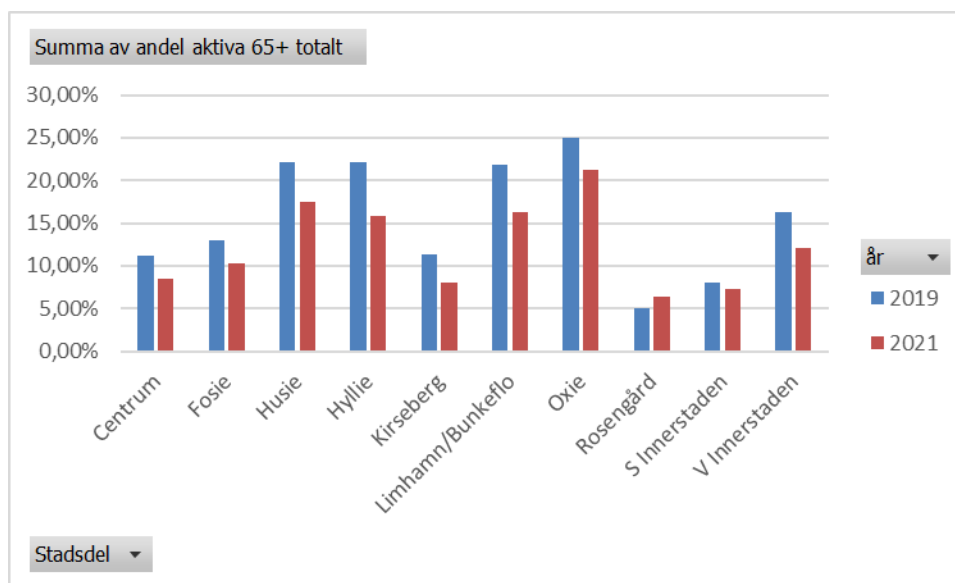
Följande diagram visar aktivitetsgraden bland målgruppen 65+ år under 2019 och 2021 enligt stadsdelar:

Tabell 12: Deltagartillfällen bidragsberättigade Malmöbor 65+ år enligt stadsdelar, 2019 och 2021

Som vi konstaterade i föregående avsnitt så har denna målgrupp drabbats av covid-19 pandemin vilket syns tydligt på diagrammet ovan. De stadsdelarna som hade högst aktivitetsgrad bland äldre 65+ år innan pandemin var Hyllie och Limhamn-Bunkeflo. Det är också dessa två stadsdelar där aktivitetsgraden minskat som mest 2021 jämfört med 2019. Stadsdelarna som hade lägst aktivitetsgrad bland äldre 65+ år både 2019 och 2021 var Kirseberg och Rosengård.

Om man tittar på procentuell andel föreningsaktiva i målgruppen äldre 65+ år så ser det ut enligt följande:

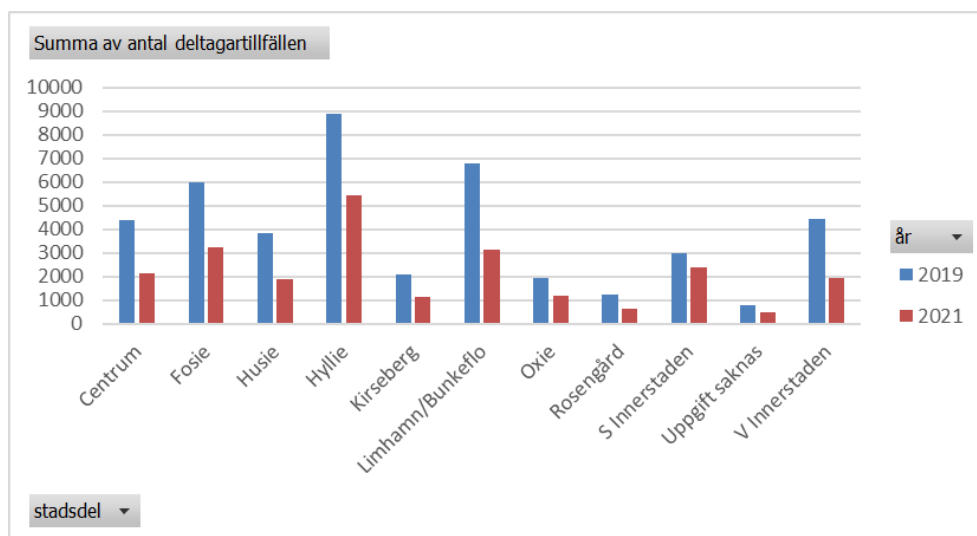

Tabell 13: Andel aktiva bidragsberättigade Malmöbor 65+ år enligt stadsdelar, 2019 och 2021

Diagrammet visar att Oxie var den stadsdelen som hade högst andel föreningsaktiva i denna målgrupp (25% 2019 respektive 21% 2021). Det var däremot endast 5% av befolkningen 65+ år i Rosengård som aktiverades i en förening under 2019, respektive 6% under 2021. Mer detaljerade data finns i [bilaga 5](#). Slutsatsen som en kan dra utifrån statistiken ovan är att under 2021 var det endast 10% eller färre av Malmös äldrebefolkning i åldersgruppen 65+år som aktiverades i en förening i 5 av 10 stadsdelar. En annan slutsats är att det var betydligt färre äldre som aktiverades i en förening i samtliga stadsdelar under 2021 förutom Rosengård som trots att den hade lägst andel föreningsaktiva både 2019 och 2021 ökade andelen aktiva med cirka 1,4%.

Prioriterad målgrupp personer som har funktionsnedsättning

Aktivitetsgrad av personer med funktionsnedsättning oavsett ålder i Malmös olika stadsdelar ser ut enligt följande:

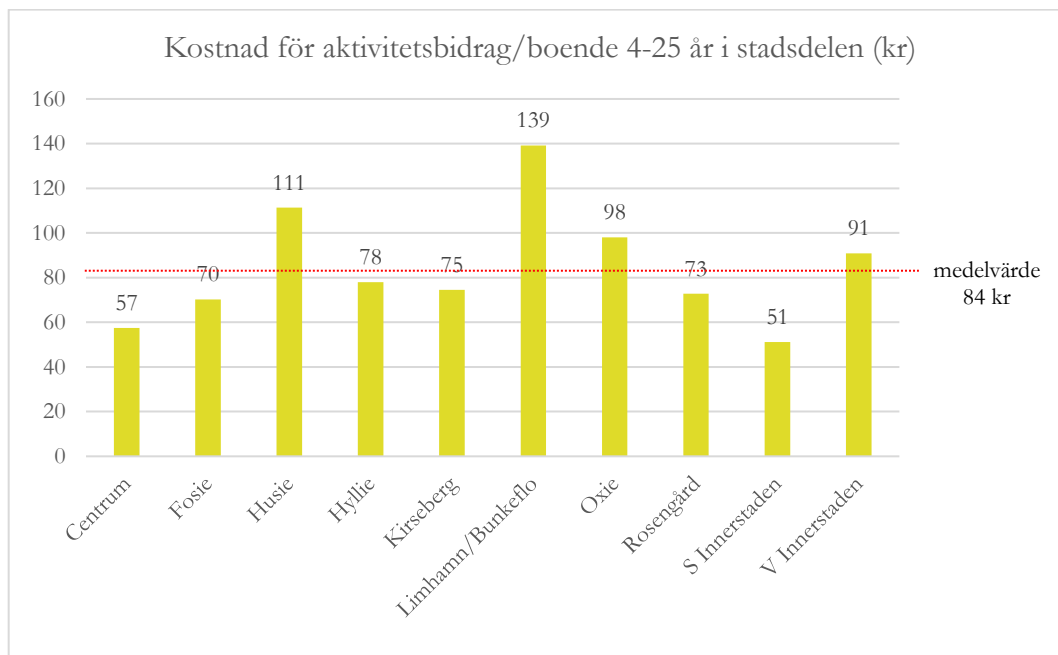
Tabell 14: Deltagartillfällen bidragsberättigade personer med funktionsnedsättning oavsett ålder enligt stadsdelar, 2019 och 2021

Diagrammet visar att det är denna målgrupp som redan innan covid-19 pandemin hade sämre förutsättningar för god hälsa (bl.a. på grund av ekonomisk otrygghet, sämre möjlighet till inflytande samt brist på tillgänglighet) blev särskilt drabbad av pandemin och de restriktionerna som har introducerats till följd av denna. Siffrorna på antal deltagartillfällen för personer med funktionsnedsättning var väldigt låga i Rosengård, Oxie och Kirseberg redan 2019 och 2021 blev aktivitetsgraden av målgruppen ännu lägre i dessa tre stadsdelar. Högst aktivitetsgrad (som dock redan var låg sett till kommentaren i avsnittet ovan om SCB:s uppskattning om att en femte del av befolkningen har en funktionsnedsättning) bland personer med funktionsnedsättning under 2019 var i Hyllie och Limhamn-Bunkeflo. Det är också i dessa två stadsdelar där aktivitetsgraden har minskat som mest 2021 jämfört med 2019. Mer detaljerade data finns i [bilaga 6](#).

Fördelning av aktivitetsbidrag enligt stadsdelar

Följande diagram visualiserar hur aktivitetsbidraget fördelades per boende i målgruppen barn och unga 4–25 år i de olika stadsdelarna under 2021.¹¹ Bidrag per boende beräknades utifrån det totala utbetalda aktivitetsbidraget det specifika året i respektive stadsdel delad på antal boende 4–25 år utifrån befolkningsstatistiken i varje stadsdel.

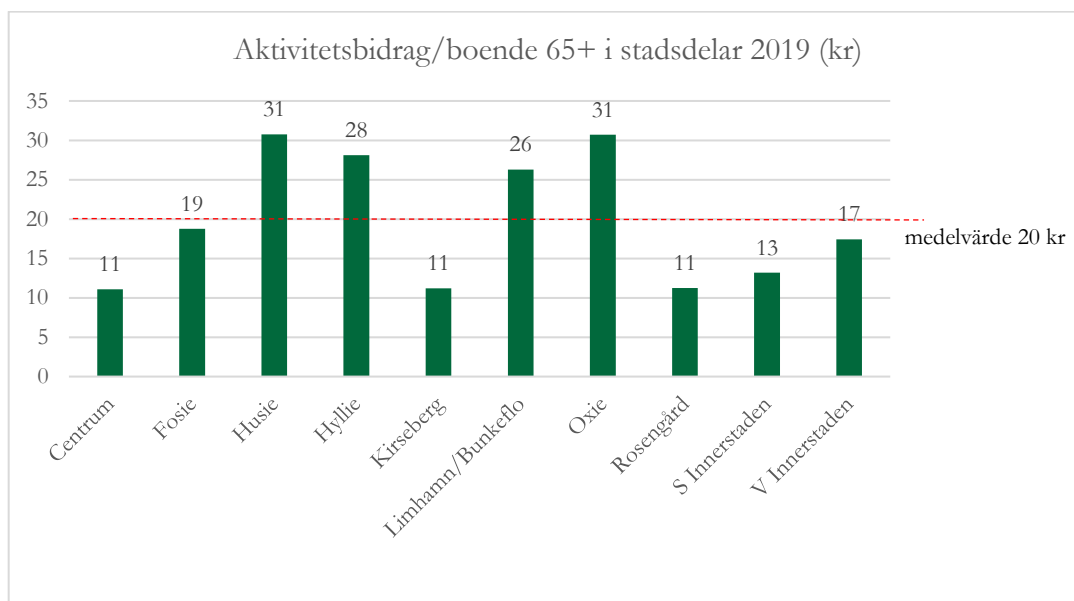
¹¹ För fördelning av bidraget under 2019, se bilaga 7.

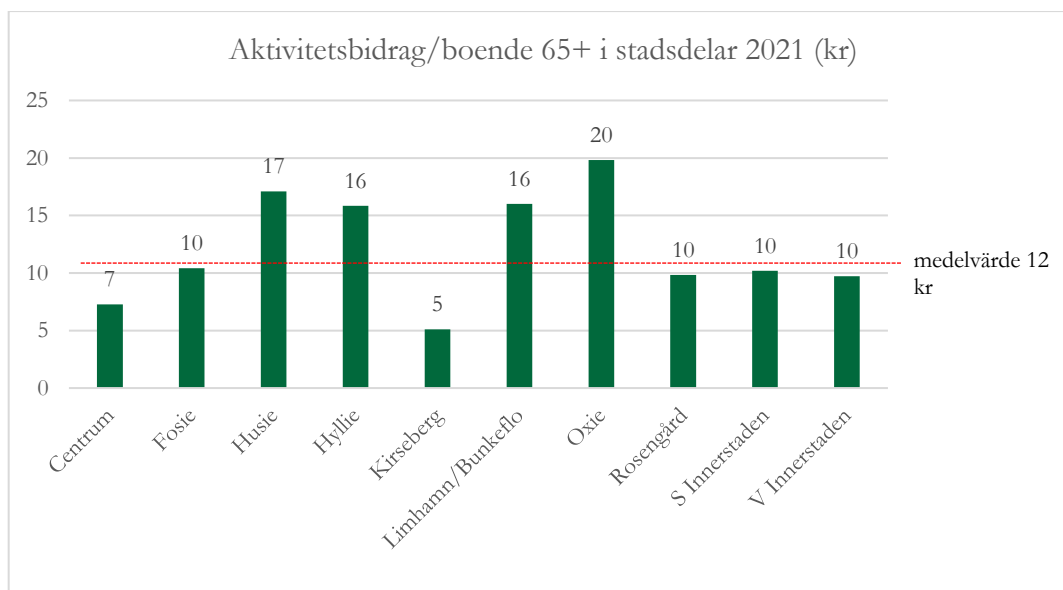
Tabell 15: Aktivitetsbidrag per boende 4–25 år i stadsdelar under 2021

Diagrammet visar att fördelningen av aktivitetsbidraget per boende bland stadsdelarna har inte förändrats särskilt mycket året 2021 jämfört med läget innan pandemin (se bilaga). Det är endast 4 stadsdelar som ligger ovanför medelvärdet för kostnad/boende och det är Limhamn-Bunkeflo där kostnaden för aktivitetsbidrag per boende är som högst. Med hänsyn till segregationsbarometern och kartan över områden i Malmö som presenteras i tidigare avsnitt om Malmös befolkning så kan följande slutsats dras: aktivitetsbidraget fördelas ojämnt och de största summorna (fördelad per boende) betalas ut i områden med goda socioekonomiska förutsättningarna och lägst stöd per boende i form av aktivitetsbidraget betalas ut i områden med (stora) socio-ekonomiska utmaningar.

Vid fördelning av aktivitetsbidrag per boende bland äldre 65+ i de olika stadsdelarna får vi följande diagram för 2019 respektive 2021:

Tabell 16: Aktivitetsbidrag per boende 65+ år i stadsdelar under 2019

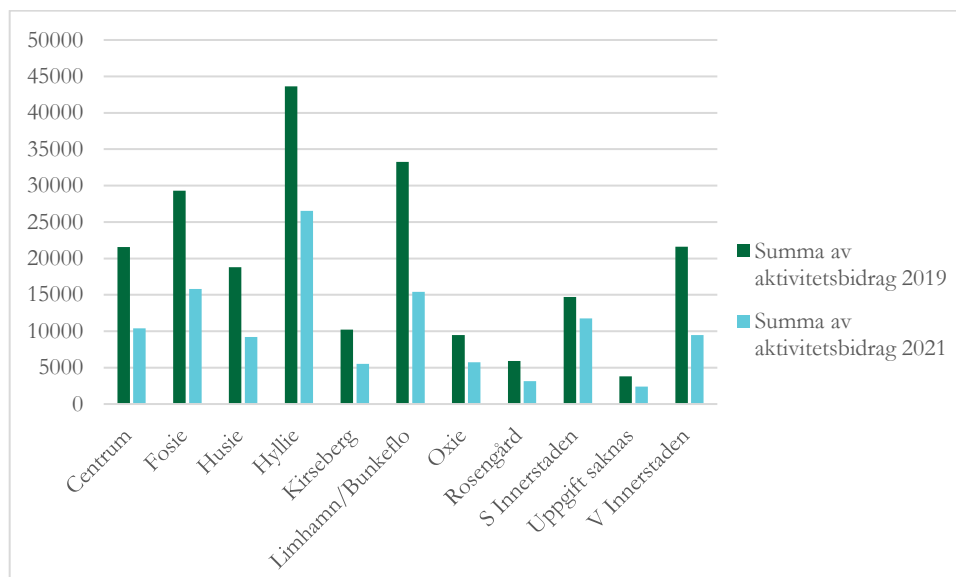

Tabell 17: Aktivitetsbidrag per boende 65+ år i stadsdelar under 2021

Diagram visar att fördelningen av kostnader för aktivitetsbidrag per boende 65+ inte är jämlig bland de olika stadsdelarna men framför allt att summa per boende i denna målgrupp minskade kraftigt från 2019 till 2021.

Fördelning av aktivitetsbidraget per boende med funktionsnedsättning i olika stadsdelar kan inte göras på samma sätt som för de två andra prioriterade målgrupperna eftersom Malmö stad samlar inte in data om funktionsnedsättning. Men om man tittar på fördelning av det totala utbetalda

aktivitetsbidraget per stadsdel för denna målgrupp så ser det ut enligt följande under 2019 och 2021:

Tabell 1918: totalt aktivitetsbidrag utifrån deltagartillfällen för personer med funktionsnedsättning per stadsdel, 2019 och 2021

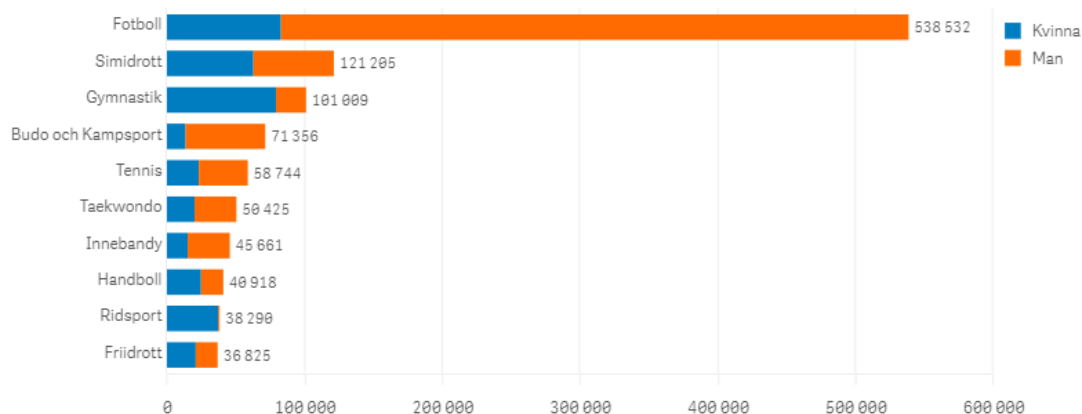
Slutsatsen som kan dras utifrån tabellen är att utbetalt aktivitetsbidrag för personer med funktionsnedsättning har minskat kraftigt 2021 jämfört med 2019. Lägsta stöd i form av aktivitetsbidrag till personer med funktionsnedsättning betalades ut i områden som enligt segregationsbarometern har (stora) socioekonomiska utmaningar.

Aktivitetsgrad enligt verksamhetstyp

Följande avsnitt redogör för vilka verksamhetstyper hade högst aktivitetsgrad bland Malmöbor 4–25 år, 65+ år och personer med funktionsnedsättning under 2019 respektive 2021. Det är av vikt att nämna att följande statistik presenterar verksamhetstyp enligt antal inrapporterade deltagartillfällen, inte enligt antal unika deltagare. Med andra ord, statistiken visar aktiviteter som respektive målgrupp besöker/tränar som mest, inte vilken aktivitet som är mest populär utifrån antalet personer som besöker den.

Prioriterad målgrupp barn och unga 4–25 år

Utifrån inrapporterade bidragsberättigade deltagartillfällen under 2019 ser bilden över de mest tränade/besökta verksamhetstyperna bland barn och unga i Malmö enligt följande:

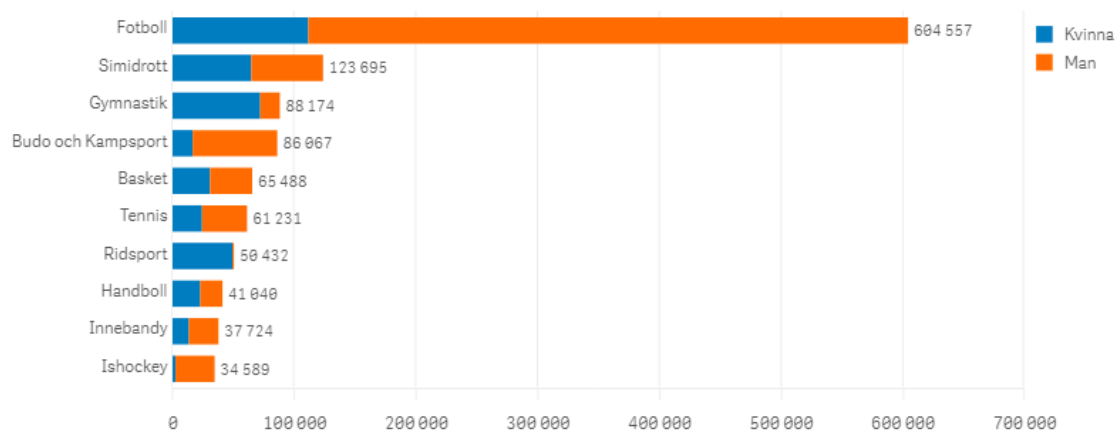

Tabell 20: verksamhetstyper med högst aktivitetsgrad hos bidragsberättigade Malmöbor 4–25 år, 2019

Diagrammet illustrerar hur dominerande fotbollen är när det kommer till aktivitetsgraden. Antalet sammanlagda deltagartillfällen för både flickor och pojkar under 2019 är nästan 5 gånger fler än för simidrotten och gymnastiken som ligger på andra respektive tredje platsen. För att titta på verksamhetstyper med högst aktivitetsgrad under 2019 för flickor respektive pojkar, se tabellerna i [bilaga 8](#).

Fotbollen är den mest tränade verksamhetstypen bland både flickor och pojkar, dock är skillnaden mellan deltagartillfällen bland flickor och pojkar enorm: antalet bidragsberättigade deltagartillfällen för pojkar som har tränat fotboll under 2019 är mer än 5 gånger högre än antalet bidragsberättigade deltagartillfällen för flickor och samma verksamhetstyp. Det som också framkommer är att skillnaden i aktivitetsgraden mellan de olika verksamhetstyper bland flickor/kvinnor i målgruppen 4–25 år inte är så stor jämfört med fotbollen hos pojkar och övriga verksamhetstyper. För flickor är det fotboll, gymnastik och simidrotten som ligger relativt nära varandra när det kommer till antalet deltagartillfällen. En större skillnad uppstår mellan simidrotten och ridsporten som hamnar på fjärde platsen hos flickor sett till aktivitetsgraden. Det som är också intressant att lyfta är att dans, som enligt Ung Livsstilsundersökningen är den mest önskade aktiviteten bland flickor, hamnar på 8:e plats när det kommer till aktivitetsgraden. Hos pojkar ser vi att fotbollen dominerar och långt efter kommer simidrotten samt budo och kampsport sett till aktivitetsgraden. Utifrån diagrammet ovan och tabeller i bilagan kan vi också konstatera att det är simidrotten som har närmast antal bidragsberättigade deltagartillfällen hos både flickor och pojkar under 2019.

Under 2021, dvs. under ett av pandemiåren, var verksamhetstyperna med flest antal bidragsberättigade deltagartillfällen bland barn och unga följande:

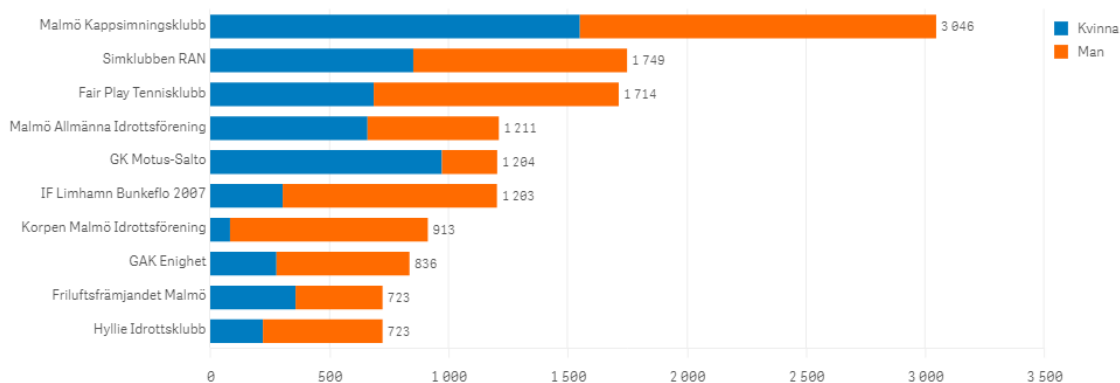
Tabell 19: verksamhetstyper med högst aktivitetsgrad hos bidragsberättigade Malmöbor 4–25 år, 2021

Jämfört med läget innan pandemin är det fortfarande fotboll, simidrott och gymnastik som är de tre största verksamhetstyperna utifrån aktivitetsgraden bland målgruppen 4–25 år. Antalet bidragsberättigade deltagartillfällen har till och med ökat för fotboll och simidrott medans gymnastiken har minskat i antalet deltagartillfällen jämfört med 2019. Budo och kampsport, tennis och ridsport har också ökat när det kommer till aktivitetsgraden jämfört med 2019. Men den verksamhetstypen som har ökat absolut mest trots pandemin och olika restriktioner är basket som låg på 14:e plats under 2019 sett till aktivitetsgraden för både flickor och pojkar och som blev den 5:e största verksamhetstypen under 2021 med 40 000 deltagartillfällen fler än under 2019. För att se aktivitetsgraden hos de olika verksamhetstyperna enligt kön, se [bilaga 9](#).

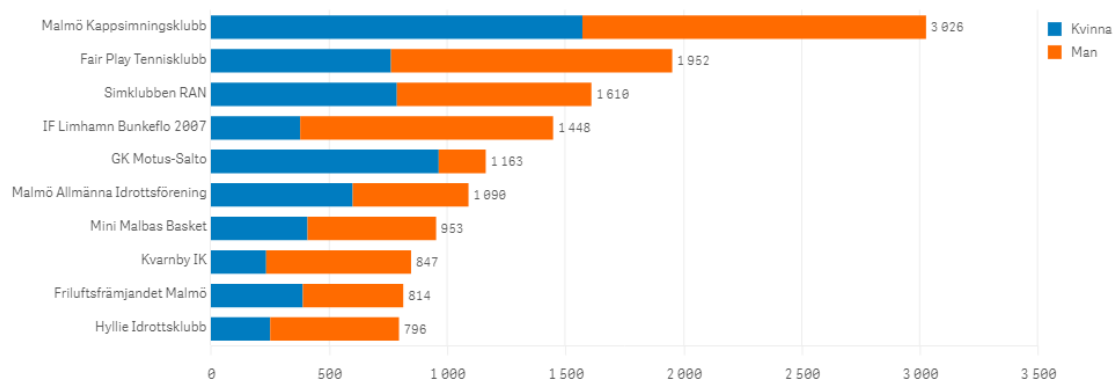
Hos flickor kan vi konstatera att antalet deltagartillfällen inom fotbollen har ökat betydelsefullt 2021 jämfört med 2019, en ökning med mer än 30 000 deltagartillfällen. Cheerleadingen har minskat och det är basket som har blivit den femte verksamhetstypen med högst aktivitetsgrad hos flickor. Dansen har minskat i antalet bidragsberättigade deltagartillfällen hos flickor under 2021 jämfört med 2019, en minskning med cirka 7000 deltagartillfällen. Hos pojkar är det främst fotboll samt budo och kampsport som har ökat i antalet deltagartillfällen hos pojkar under 2021 jämfört med 2019.

Statistiken som skulle visa verksamhetstyper med största antalet unika deltagare har fritidsförvaltningen tyvärr inte tillgång till i dagsläge men om man tittar på

föreningar med största antalet unika deltagare, dvs. med största antalet aktiva bidragsberättigade medlemmar i målgruppen 4–25 år så såg det ut 2019 respektive 2021 enligt följande:

Tabell 20: Föreningar med största antal unika bidragsberättigade deltagare 4–25 år, 2019

Tabell 21: Föreningar med största antal unika bidragsberättigade deltagare 4–25 år, 2021

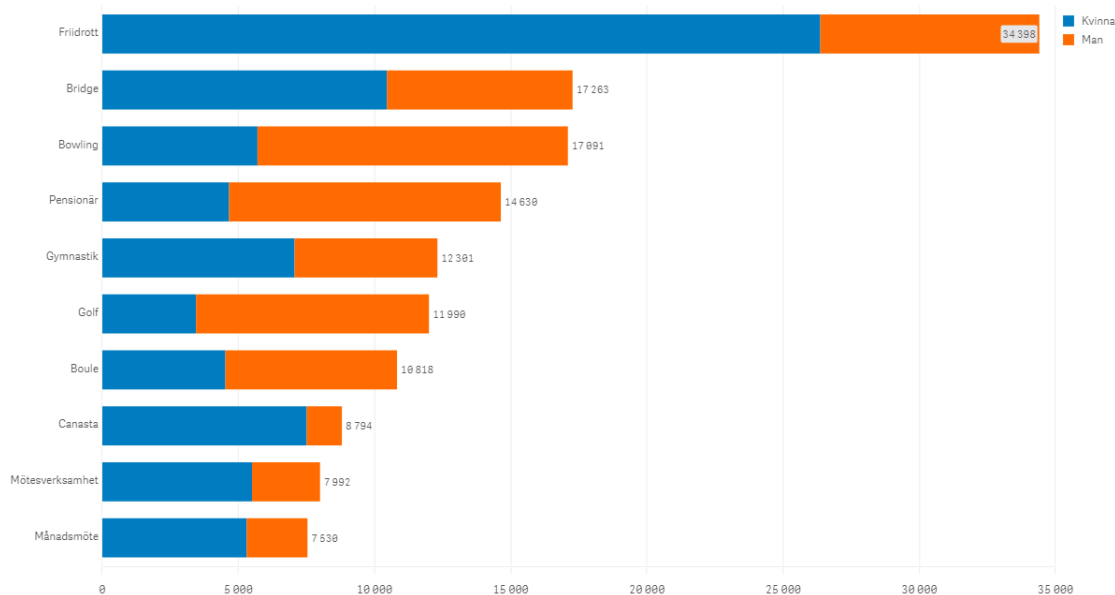
Utifrån diagrammet ovan är slutsatsen att föreningar som hade största antalet unika bidragsberättigade deltagare i målgruppen 4–25 år både under 2019 och 2021 bedriver simidrott och tennis som verksamhetstyp. Specifikt för flickor var det föreningar som bedriver simidrott och gymnastik. Om man tar fram siffror som avser det sammanlagda antalet unika bidragsberättigade deltagare i målgruppen 4–25 år för alla föreningar som bedriver fotboll, simidrott respektive gymnastik så bekräftar det statistiken kopplad till deltagartillfällen:

	2019: antal bidragsberättigade deltagare 4–25 år	2021: antal bidragsberättigade deltagare 4–25 år
Fotboll: alla föreningar	11 903	13 773
Simidrott: alla föreningar	4864	4700
Gymnastik: alla föreningar	3558	3634

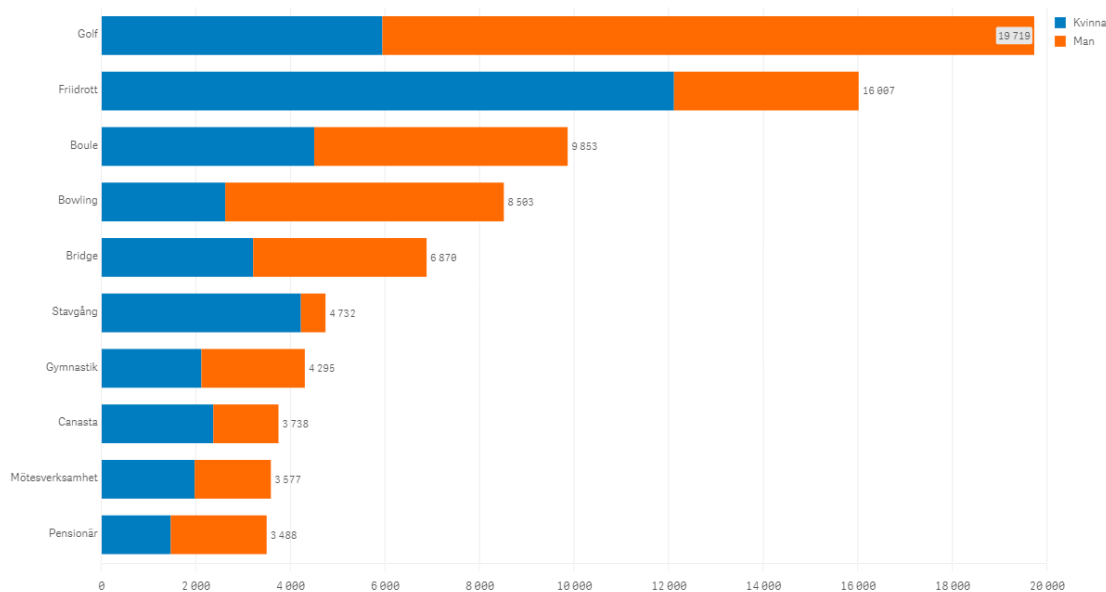
Det är flest föreningar i Malmö som bedriver fotboll som verksamhetstyp och deras sammanlagda unika bidragsberättigade deltagare utgör den största gruppen. Men det är också i denna grupp som deltagare tränar som mest/oftast med 44 deltagartillfällen/deltagare och år (2021) jämfört med 26 deltagartillfällen/deltagare och år hos simidrotten (2021) och 24 deltagartillfällen/deltagare och år hos gymnastiken (2021). Dessa siffror vittnar alltså om att inom fotbollen tränar deltagare nästan dubbelt så mycket (1,7 gånger mer) än inom simidrotten och gymnastiken som kommer på andra och tredje plats när det kommer till antalet unika deltagare. Dessa siffror är särskilt viktiga när det kommer till diskussionen om satsning på elit- versus breddverksamhet och om resursfördelning till barn och unga inom de olika verksamhetstyperna. Med andra ord – det är en mindre grupp barn och unga inom fotbollen som nyttjar Fritidsnämndens stöd oftare jämfört med simidrotten och gymnastiken.

Prioriterad målgrupp äldre 65+ år

Utifrån inrapporterade bidragsberättigade deltagartillfällen under 2019 och 2021 ser bilden över de mest tränade/besökta verksamhetstyperna bland äldre 65+ år i Malmö innan och under pandemin enligt följande:

Tabell 22: Verksamhetstyp enligt aktivitetsgrad bland bidragsberättigade 65+ år, 2019

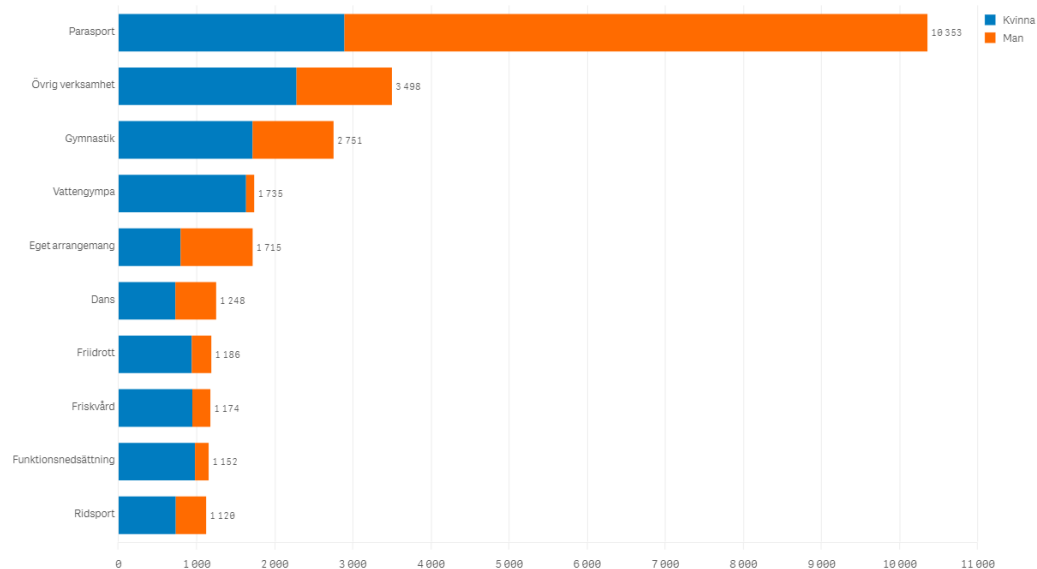

Tabell 23: Verksamhetstyp enligt aktivitetsgrad bland bidragsberättigade 65+ år, 2021

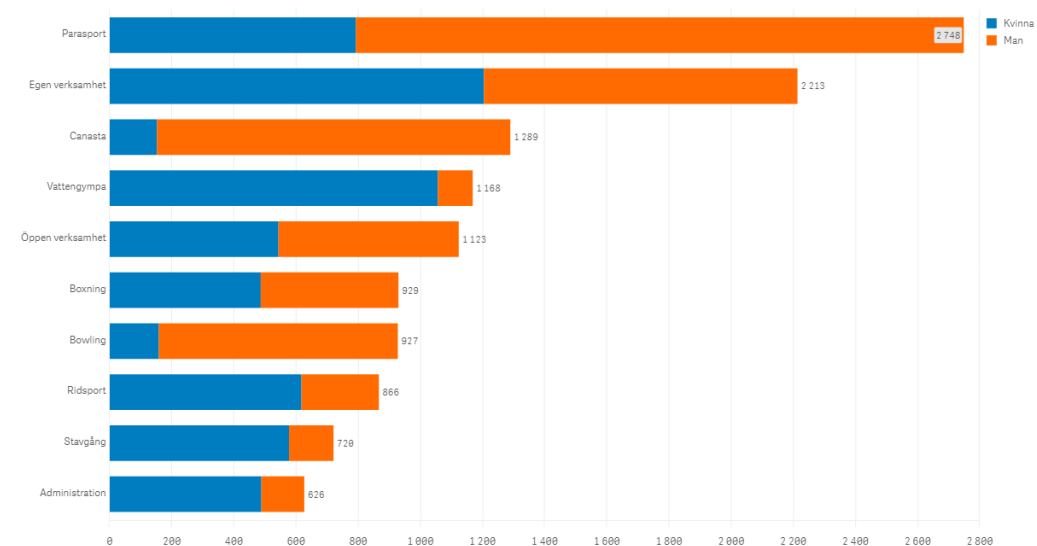
Diagrammen ovan visar att pandemin har påverkat denna målgrupp inte bara när det gäller aktivitetsgraden (friidrotten hade dubbelt så många deltagartillfällen under 2019 jämfört med 2021) men även utifrån vilka verksamhetstyper som denna målgrupp kunde bedriva/delta i. Friidrotten var väldigt dominerande innan pandemin och det var främst kvinnor som deltog. Som vi har konstaterat tidigare så var det främst kvinnor i 65+ ålder som drabbades av pandemin och vars aktivitetsgrad sjönk drastiskt under pandemin. Det kan vi se även på diagrammet ovan där golf, som en mansdominerad verksamhetstyp enligt statistiken ovan, hamnade på första platsen enligt aktivitetsgraden under 2021. Bridge som också var en välbesökt verksamhetstyp bland äldre kvinnor minskade drastiskt i antalet deltagartillfällen bland kvinnor och hamnade på 5:e plats under 2021 utifrån aktivitetsgraden. Bowling som en annan inomhusaktivitet har också sjunkit rejält i antalet deltagartillfällen bland äldre 65+. Tabellerna över de 10 verksamhetstyperna med högst aktivitetsgraden bland äldre kvinnor respektive män presenteras i [bilaga 10](#). Det som är tydligt och angeläget utifrån restriktionerna är att det är främst utomhusaktiviteter som denna målgrupp kunde utöva under pandemin men att även dessa utövades i mycket mindre utsträckning i en organiserad föreningsform under 2021 än under 2019. Undantaget är endast golf hos män där antalet deltagartillfällen har ökat under 2021 jämfört med 2019.

Prioriterad målgrupp personer med funktionsnedsättning

Utifrån inrapporterade bidragsberättigade deltagartillfällen under 2019 och 2021 ser bilden över de mest tränade/besökta verksamhetstyperna bland personer med funktionsnedsättning i alla åldrar i Malmö innan och under pandemin enligt följande:

Tabell 24: verksamhetstyper med högst aktivitetsgrad bland bidragsberättigade personer som har funktionsnedsättning, 2019

Tabell 25: verksamhetstyper med högst aktivitetsgrad bland bidragsberättigade personer som har funktionsnedsättning, 2021

Av diagrammen ovan framgår det att parasport var den mest besökta/tränade aktiviteten bland denna målgrupp både innan och efter pandemin men att aktivitetsgraden för parasporten har sjunkit drastiskt från fler än 10 000 deltagartillfällen innan pandemin till lite under 3000 deltagartillfällen under 2021. Övrig och egen verksamhet är svåra att tolka men vi kan se att gymnastiken som var på fjärde plats när det kommer till aktivitetsgraden bland personer med funktionsnedsättning har försvunnit helt från de 10 mest besökta verksamhetstyperna under pandemin. Vattengympa har däremot inte minskat så mycket under pandemin jämfört med 2019. Canasta och boxning är exempel på de två verksamhetstyper inom denna målgrupp som ökade i antalet deltagartillfällen under 2021 jämfört med läget innan pandemin. Slutsatsen är att det var inte endast aktivitetsgraden hos personer som har funktionsnedsättning som påverkades negativt av pandemin utan även vilka aktiviteter denna målgrupp kunde utöva.

Sammanfattningsvis kan man konstatera att fördelning av aktivitetsbidraget enligt verksamhetstyp följer statistiken över deltagartillfällen ovan och bidrar därmed inte med nya fakta. Man skulle alltså kunna konstatera att mest av aktivitetsbidraget går till fotbollen som verksamhetstyp etc. En intressant utredning som skulle kunna göras men som inte får utrymme i denna rapport är att undersöka från vilka stadsdelar dras deltagare till specifika verksamhetstyper.

Aktivitetsgrad av icke Malmöbor

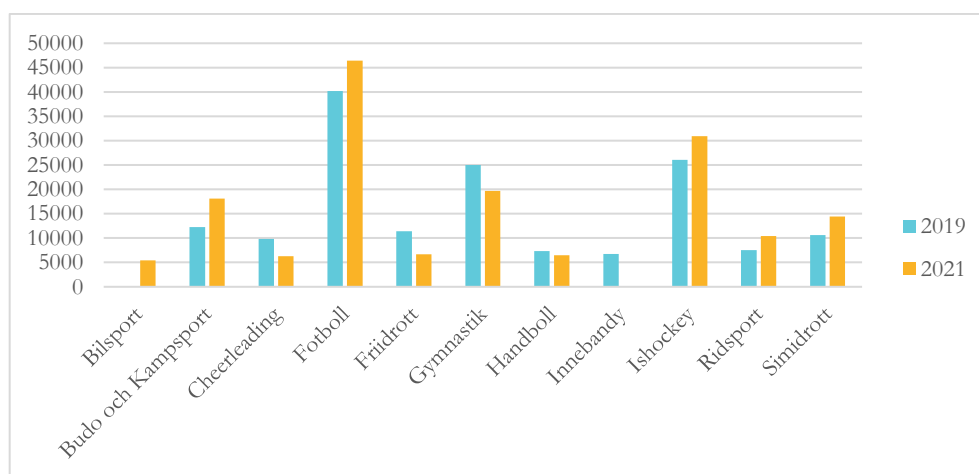
Följande avsnitt redogör för aktivitetsgraden av icke Malmöbor inom ramen för de tre prioriterade målgrupperna, dvs. barn och unga 4–25 år, äldre 65+ år samt personer med funktionsnedsättning. Det främsta syfte med att titta specifikt på gruppen av icke-Malmöbor är att kartlägga vilka verksamheter som har flest av deltagare från andra kommuner, vilket är viktigt bl.a. vid utveckling av anläggningar, bidragssystemet och annat stöd från Fritidsnämnden. Det är av betydelse att nämna att personer som bor utanför Malmö kommun inte är bidragsberättigade oavsett om de ingår i de prioriterade målgrupperna eller ej. Föreningar har därmed ingen skyldighet att närvaroregistrera dessa personer men enligt förvaltningens erfarenhet utesluter inte föreningarna helt att närvaroregistrera även icke Malmöbor. Det är främst föreningarna som ansöker om det statliga LOK-stödet och som använder externa system för närvaroregistrering som främst rapporterar in icke Malmöbor. Trots att statistiken som presenteras nedan inte täcker in alla icke Malmöbor som deltar i Bidragsberättigade föreningars verksamhet ger den en korrekt bild då

sannolikheten finns att de verksamheter som har många från andra kommuner är för det mesta de verksamheter som inte finns i grannkommunerna.

Utifrån statistiken kan man konstatera att det var främst pojkar/män från andra kommuner som sökte sig till aktiviteterna i Malmö både under 2019 och 2021 inom alla tre målgrupperna. Undantaget är gruppen av personer med funktionsnedsättning där kvinnornas aktivitetsgrad var högre än mäns under 2021, med andra ord så har aktivitetsgraden av kvinnor med funktionsnedsättning från andra kommuner minskat något mindre under 2021 jämfört med 2019 än hos män. Det som är också intressant att lyfta är att inom gruppen pojkar/män i ålder 4–25 år från andra kommuner än Malmö har antalet deltagartillfällen ökat med cirka 20 000 deltagartillfällen året 2021 jämfört med 2019, en stor ökning trots pandemin och restriktionerna. Diagram gällande könsfördelning bland icke Malmöbor finns i [bilaga 11 och 12](#).

Icke Malmöbor enligt verksamhetstyp

Nedan diagram visar aktivitetsgraden av barn och unga från andra kommuner under 2019 respektive 2021 uppdelad enligt verksamhetstyper:

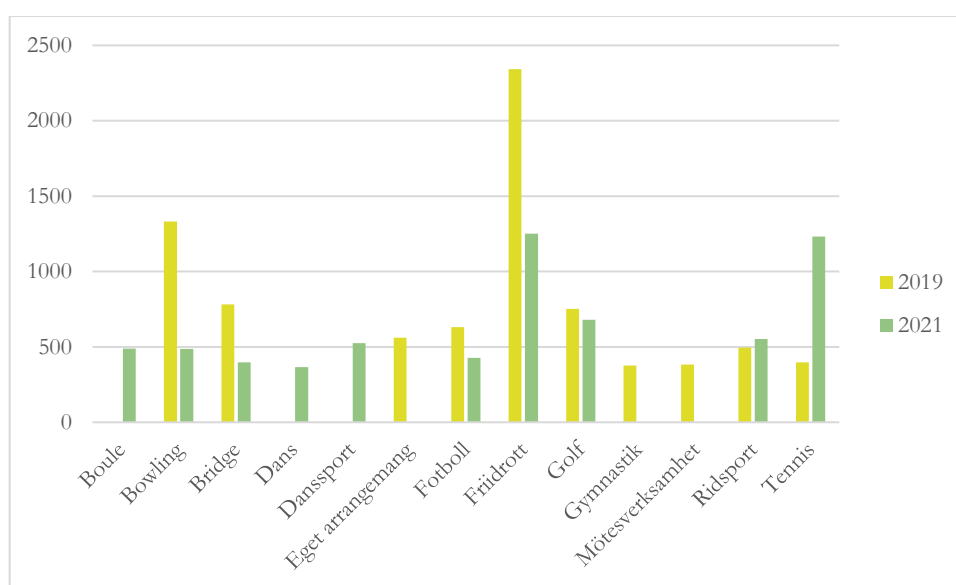

Tabell 26: Aktivitetsgrad bland icke Malmöbor 4–25 år under 2019 och 2021 enligt verksamhetstyp

Diagrammet visar att det är först och främst fotboll, ishockey och gymnastik som besöktes av barn och unga mellan 4–25 år från andra kommuner och dessa tre idrotter ligger på första tre platser när det kommer till aktivitetsgraden både 2019 och 2021. Pojkar/män från andra kommuner tränade främst fotboll, ishockey samt budo och kampsport, flickor/kvinnor från andra kommuner ägnade sig främst åt gymnastik, fotboll, cheerleading och ridsport. Diagrammet visar att de pojkdominerade verksamhetstyperna såsom fotboll, ishockey samt

budo och kampsport ökade i antalet deltagartillfällen under 2021 jämfört med 2019. De flickdominerade verksamhetstyperna såsom gymnastik, cheerleading och konståkning minskade i antalet deltagartillfällen 2021 jämfört med 2019. Däremot har aktivitetsgraden hos barn och unga från andra kommuner ökat inom ridsporten och simidrotten år 2021 jämfört med läget innan pandemin.

Aktivitetsgraden för äldre 65+ icke Malmöbor är mycket lägre jämfört med statistiken för samma målgrupp fast bosatta i Malmö. Diagrammen nedan visar 10 verksamhetstyper med högst aktivitetsgrad bland äldre från andra kommuner under 2019 respektive 2021:

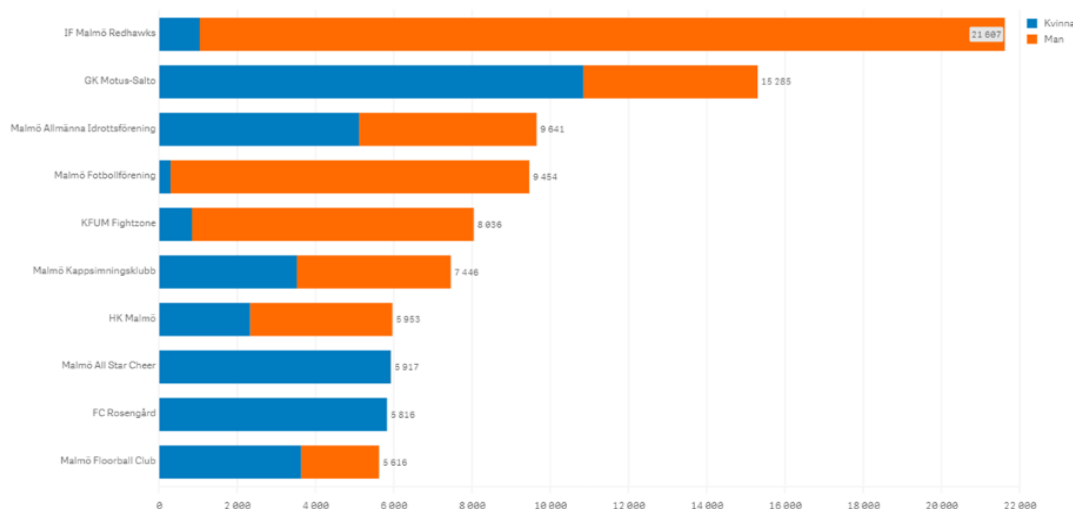
Tabell 27: Aktivitetsgrad bland 65+ år icke Malmöbor under 2019 enligt verksamhetstyp

Det som blir tydligt av diagrammen ovan är att tennisen har ökat rejält i antal deltagartillfällen bland män 65+ från andra kommuner under 2021 jämfört med läget innan pandemin. Den andra stora skillnaden är att friidrotten (som omfattar Friskis och Svettis verksamhet) som var den mest besökta verksamhetstypen bland kvinnor 65 år och äldre från andra kommuner under 2019 minskade drastiskt under 2021. Bowling, golf, ridsport och fotboll är några av de andra verksamhetstyperna som besöktes av äldre icke Malmöbor, men bowlingen minskade något under 2021 jämfört med 2019 medans boule som en utomhusaktivitet ökade något.

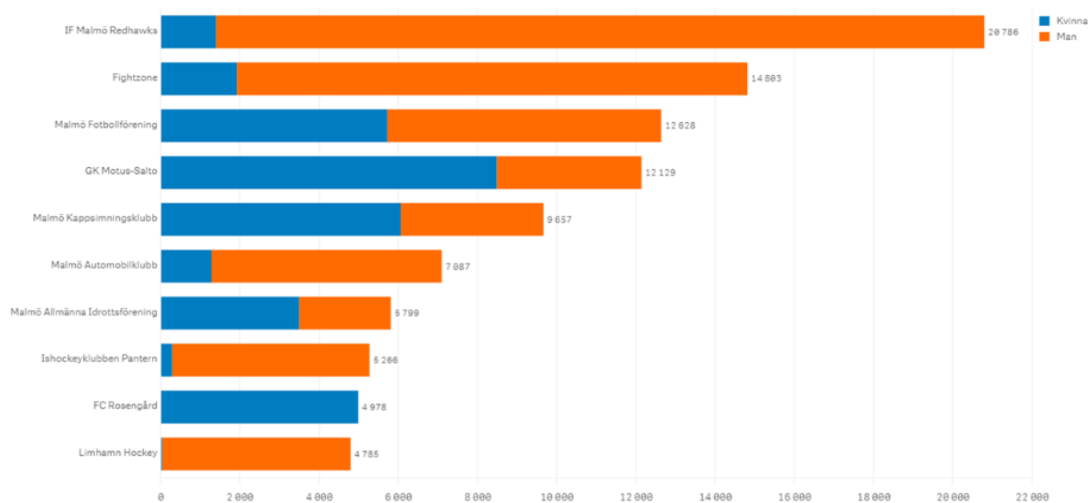
Slutligen kan man konstatera att personer med funktionsnedsättning oavsett ålder och som bor i andra kommuner tränar mest parasport i Malmös föreningar.

Icke Malmöbor enligt förening

Följande stycke redogör för vilka föreningar som har störst antal unika deltagare från andra kommuner. Enligt statistiken är största antalet deltagare från andra kommuner inom gruppen äldre representerade inom pensionärsföreningar, Friskis och Svette och släktforskarföreningar. Högsta antalet icke Malmöbor med funktionsnedsättning finns hos Föreningen Idrott för Handikappade och DHR-Malmöavdelningen. För gruppen barn och unga 4–25 år icke Malmöbor såg bilden ut under 2019 respektive 2021 enligt följande:

Tabell 28: Antal unika deltagare 4–25 år icke Malmöbo enligt föreningar, 2019

Tabell 29: Unika deltagare 4–25 år icke Malmöbo enligt föreningar, 2021

Innan pandemin var det IF Malmö Redhawks och GK Motus-Salto som hade det absolut högsta antalet deltagare från andra kommuner. Under 2021 minskade antalet deltagare hos GK Motus-Salto men andra föreningar ökade antalet av sina deltagare från andra kommuner rejält. Bland dessa finns Fightzone, Malmö Fotbollsförening och Malmö Kappsimmingsklubb.

Slutsatsen är att det är ishockeyn som verksamhetstyp som har näst högst aktivitetsgrad bland barn och unga från andra kommuner och det är en ishockeyförening som har högst antal deltagare från andra kommuner. De andra verksamhetstyperna där barn och unga icke Malmöbor deltar som mest är framför allt idrotter på elitnivå vilket bekräftas även av diagrammet över föreningarna med högst antal icke Malmöbo i sin verksamhet (GK Motus-Salto, MFF, FC Rosengård, Malmö Kappsimmingsklubb, m.m.).

Bidrag för att skapa gratis aktiviteter för barn och unga

För att möjliggöra för fler barn och unga att ta del av föreningslivets utbud prioriterar Fritidsnämnden föreningsdrivna avgiftsfria aktiviteter såsom lov- och drop-in-aktiviteter på strategiskt utvalda platser i staden med ett särskilt fokus på områden med lägre aktivitetsgrad. Detta i strävan efter ett mer jämlikt fritidsutbud. Kunskap om och förtroende för föreningslivet är faktorer som kan påverka hur aktiva barn och unga är på sin fritid.¹² Därtill tillkommer även tillgänglighetsfaktorn samt resurser i form av pengar och tid som är två av de tre viktigaste förutsättningarna för deltagande i civilsamhälle enligt CVM modellen.

Fritidsnämndens särskilda bidragsstöd till avgiftsfria Drop In- och lovaktiviteter ska enligt uttalade mål möjliggöra för barn och unga utan tidigare föreningserfarenhet att medverka i föreningsledda aktiviteter, komma i kontakt med föreningslivet och prova på olika aktiviteter. Samtidigt är ambitionen enligt bidragets syfte i Föreningsstöd att föreningar i Malmö får nya medlemmar via satsningen. Stödet ska uppmuntra föreningarna till att anordna lustfyllda och avgiftsfria aktiviteter för barn och unga oavsett deras ekonomiska förutsättningar. Aktiviteterna ska riktas mot områden där aktivitetsgraden är låg och bidrag ska stötta föreningar i deras arbete att minska segregation och ojämlikheter inom Malmö.

¹² Från nämndsbudget 2022.

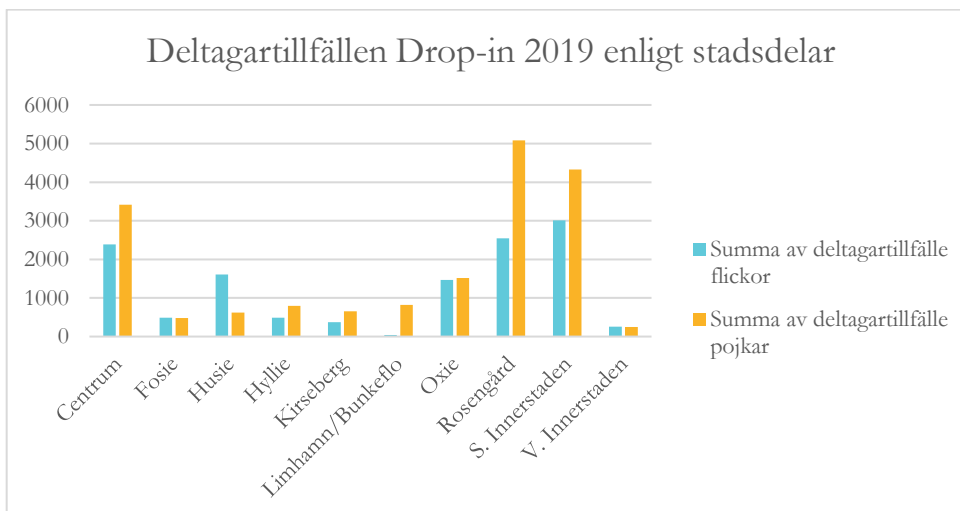
Bidrag för Drop-in och lovaktiviteter kan sökas av Bidragsberättigade föreningar och villkor är att aktiviteterna är gratis, riktar sig först och främst till icke-medlemmar, är utanför schemalagd skoltid (Drop-in) och att föreningen bedriver och närvaroregistrerar en ordinarie verksamhet för medlemmar. Bidragets storlek bestäms av aktiviteternas omfattning och behov. Som nämns ovan vägs geografisk spridning i staden och variation i aktivitetsutbudet in i bedömningen. Fritidsförvaltningen prioriterar föreningar som erbjuder aktiviteter för tjejer och aktivt arbetar med att skapa jämställda aktiviteter samt aktiviteter som uppfyller Fritidsnämndens mål och åtaganden. Det kan gälla till exempel vissa områden eller målgrupper som behöver särskilt fokus.¹³

Data som förvaltningen får in genom föreningarnas redovisning av Drop-in och Lovbidraget går inte att likställa med statistiken som hämtas in från närvaroregistreringen eftersom redovisningen baseras på föreningarnas skattning. Dessutom visar deltagartillfällena vilka stadsdelar hade mest besökta aktiviteter, inte vilken stadsdel hade mest aktiva deltagare (aktivitetsgrad per boende och stadsdel) vilket är fallet när det kommer till inrapporterade deltagartillfällena från den ordinarie verksamheten som är kopplad till folkbokföringen. Men genom att redogöra för var i Malmö aktiviteterna ägde rum, vilka som var mest besökta samt vilken typ av aktiviteter föreningar erbjöd under 2019 och 2021 kan fritidsförvaltningen få en viss uppfattning om hur fördelningen ser ut och kan dra slutsatser utifrån Fritidsnämndens mål och uppdrag.

Nedan presenteras en kort sammanställning av redovisade gratis aktiviteter som genomfördes med stöd av Drop-in bidraget och Sommarlovsbidraget under 2019 och 2021. Fritidsförvaltningen har endast valt att inkludera statistik från sommarlovsaktiviteterna eftersom dessa pågår under längre period och omfattar en större satsning än februari- och höstlov.

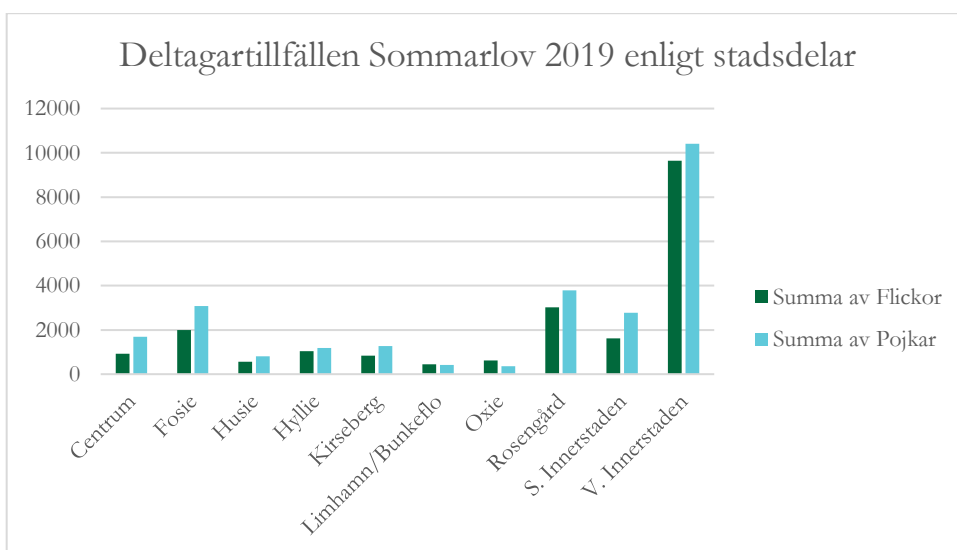
Diagrammet nedan presenterar fördelning av inrapporterade deltagartillfällena från hela Drop-in verksamheten, det vill säga från både vår- och hösttermin 2019. Som nämndes ovan är deltagartillfällena inte kopplade till folkbokföringen utan visar vilka stadsdelar som barn och unga valde att utföra aktiviteten i, med andra ord vilken stadsdel som hade högst antal besök på aktiviteter.

¹³ Föreningsstöd 2022.

Diagrammet visar att det var fler pojkar än flickor som besökte drop-in aktiviteter under 2019 i majoriteten av stadsdelarna (förutom Husie och Fosie) och att det var Södra Innerstaden, Rosengård samt Centrum som hade flest besök i hela staden. De stora skillnaderna mellan antal deltagartillfällen för flickor respektive pojkar speciellt i Rosengård, Centrum och Limhamn-Bunkeflo kopplas till nattfotboll som genomförs i samarbete med RF-SISU Skåne och som besöks nästan uteslutet av pojkar och unga män. I Södra Innerstaden är det främst skate och parkour som står för majoriteten av deltagartillfällen bland pojkar.

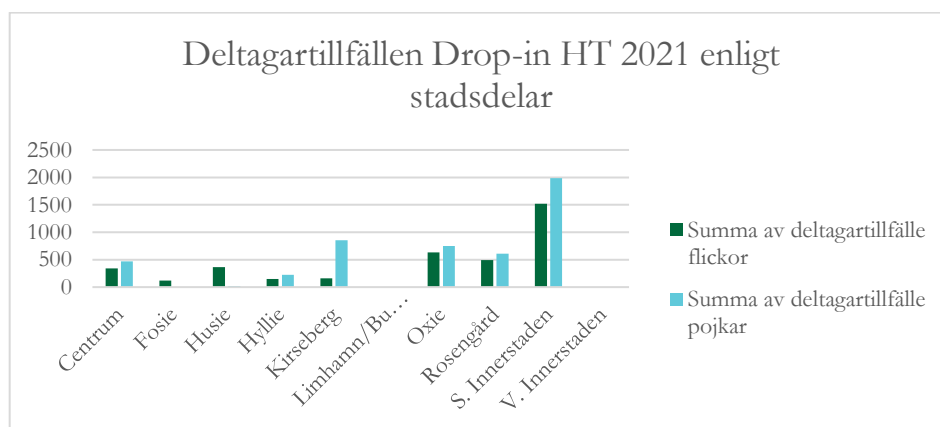
Diagrammet över inrapporterade deltagartillfällen i respektive stadsdel under sommarlovet 2019 ger följande bild:

Diagrammet visar att majoriteten av besök under sommaren 2019 gjordes i stadsdelen Västra Innerstaden vilket kopplas till att ett aktivitetsområde byggdes upp tillsammans med ett stort antal föreningar nere vid Ribban som skolor och allmänhet bjöds in till. 2019 genomfördes dessutom SM-veckan där Ribban var arena för prova-på aktiviteter. Efter Västra Innerstaden var det Rosengård, Fosie och Södra Innerstaden som hade högre antal besök under sommaren 2019 dock mycket lägre än Västra Innerstaden. Det är fler deltagartillfällen kopplade till pojkar än flickor även under sommarlovsaktiviteterna.

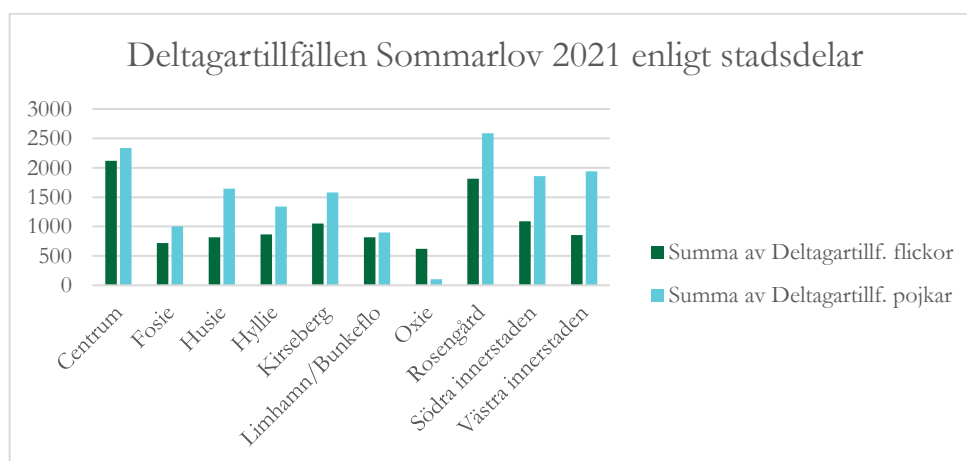
Året 2021 präglades av pandemin och på grund av restriktionerna och osäkert läge ställdes alla Drop-in aktiviteter under vårterminen samt lovaktiviteter under februarilovet 2021 in. Redan detta faktum tyder på att pandemin och de åtgärderna som vidtogs till följd av den drabbade de barn och unga som redan innan pandemin stod längre från föreningslivet väldigt hårt. Ojämligheterna när det kommer till tillgång till fritidsutbudet ökade under pandemin ytterligare. Enligt statistiken från närvaroregistreringen för året 2021 som presenteras i tidigare kapitel ser vi att deltagande i den ordinarie verksamheten bland barn och unga, och särskilt i de områdena med goda socioekonomiska förutsättningarna, ökade jämfört med läget innan pandemin, år 2019. Att ställa in gratis aktiviteter som riktar sig i första hand till dem som inte är med i den ordinarie verksamheten betydde alltså att möjligheten att ta del av fritidsutbudet för dessa barn och unga krympte. Av den anledningen och med hänvisning till Fritidsnämndens ansvar för att ge alla Malmös barn och unga möjlighet till en meningsfull fritid borde åtgärderna analyseras med syfte att se om en annan prioritering kunde ha gjorts samt ge rekommendationer om liknande situationer uppstår igen.

Diagrammet nedan baseras därmed endast på redovisning från Drop-in aktiviteter under hösten 2021:

De flesta besök gjordes i Södra Innerstaden där majoriteten av aktiviteter (10 olika aktiviteter) ägde rum. I vissa stadsdelar rapporterades in endast deltagartillfällen kopplade till flickor. Exempel är ridningen i Husie som besöks nästan uteslutet av flickor. I Kirseberg är det nattfotboll som står för majoriteten av pojkars deltagartillfällen.

Sommarlovet 2021 ser väldigt annorlunda ut jämfört med hur besöken i de olika stadsdelarna fördelades under 2019:

Diagrammet visar att det var fortfarande pojkar som besökte sommarlovsaktiviteterna i större utsträckning än flickor och detta gäller för alla stadsdelar förutom Oxie där endast en gymnastikförening står för alla redovisade deltagartillfällen. Skillnaderna mellan antal deltagartillfällen för pojkar respektive flickor är betydliga i majoriteten av stadsdelarna, och den största skillnaden mellan antal besök enligt kön är i Västra Innerstaden där basket, tennis och beachvolleyball erbjöds. Stadsdelen med minsta skillnaden mellan deltagartillfällen för flickor respektive pojkar var Centrum där ett stort utbud och variation av aktiviteter erbjöds under sommaren 2021, allt från dans, skate och målarverkstad till fotboll, basket och badminton. Det är Centrum och Rosengård som hade flest antal besök under sommaren 2021.

Utifrån Fritidsnämndens mål som presenteras i början av detta avsnitt kan man konstatera att Fritidsnämndens mål om jämställdhet inte är uppnått även inom ramen för satsning på avgiftsfria aktiviteter. Det är pojkar och unga män som är överrepresenterade när det kommer till antalet deltagartillfällen både under Drop-in och lovaktiviteter. Detta trots att fritidsförvaltningen vid bedömning av inkomna ansökningar och i sitt uppsökande arbete prioriterar föreningar som erbjuder aktiviteter för tjejer och som aktivt arbetar med att skapa jämställda aktiviteter. Det är av betydelse att nämna att det är främst

Nattfotboll som drar till sig väldigt många manliga deltagare och som bidrar till att representationen av både kön inte är mer balanserad.

När det kommer till verksamhetstyper som erbjuds via Drop-in och lovaktiviteter så kan man konstatera att utbudet är väldigt brett och att det erbjuds dans, matlagning, schack, skate, rollerderby, cirkusskola, fotboll och andra bollsporter, tennis, yoga, fiske, att nämna bara några av dessa. Vissa av aktiviteter, speciellt inom ramen för Drop-in satsningen är separatistiska och riktar sig endast till flickor. Trots detta är det fortfarande färre flickor som deltar och visar på att utmaningar är mer komplexa och behöver ett mer fördjupat arbete kring frågorna.

Utifrån målet att möjliggöra att fler barn och unga kan ta del av fritidsutbudet med ett särskilt fokus på områden med lägre aktivitetsgrad kan det konstateras att målet är delvis uppnått. I tidigare avsnitt som redovisar aktivitetsgraden samt procentuell andel av föreningsaktiva barn och unga i ålder 4–25 år framgår det att det är Södra Innerstaden, Rosengård, Oxie, Fosie samt Centrum som har lägsta siffror när det kommer till föreningsaktivitet (både aktivitetsgrad och andel föreningsaktiva boende). Diagrammen ovan påvisar att avgiftsfria Drop-in och lovaktiviteter har främst besökts just i Södra Innerstaden, Rosengård och Centrum.

Under 2019 gjorde Malmö Universitet en utvärdering av Drop-in aktiviteter och bidrag (dävarande ”Spontan i stan” och ”Spontanaktiviteter”) vilket sammanfattades i rapporten *Från bidrag till handslag* (Broms & Norberg, 2019). Rapporten bekräftar att Fritidsnämndens satsning på gratis aktiviteter (särskild via Drop-in) stämmer väl i Malmö stads politiska mål om att skapa möjligheter för att alla barn och unga ska kunna aktivera sig på sin fritid oavsett ekonomiska förutsättningar. Men den lyfter också vissa utmaningar som finns inom satsningen. Utifrån rapporten dras slutsatsen att ett av syften med bidraget så som det är uttalad i Föreningsstöd inte är ett huvudsyfte för föreningar. Enligt rapporten söker inte föreningarna primärt bidraget för att rekrytera nya medlemmar utan snarare för att ta ett socialt ansvar för unga i det egna närområdet. Medlemsrekrytering ses som en positiv effekt snarare än ett huvudsyfte (Broms & Norberg, 2019). Detta speglas även genom redovisningen som inkommer från föreningar som visar att det endast är ett begränsat antal deltagare i Drop-in aktiviteter som faktiskt blir medlemmar i föreningar. Även deltagarnas perspektiv på frågan bekräftar faktum att det kan vara problematiskt att få in fler i föreningars ordinarie verksamhet. Studien visar att många av de intervjuade deltagarna är intresserade av att bli medlemmar i föreningen ifråga men det finns samtidigt en osäkerhet rörande

kostnader (det vill säga om de har råd att betala medlems- och terminsavgift) samt vad ett medlemskap egentligen innebär (Broms & Norberg, 2019). Förutom det pekar rapporten på problematiken kopplad till att avgiftsfria Drop-in och lovaktiviteter inte får integreras i föreningarnas ordinarie verksamhet. Forskarna menar på att denna regel går att motivera med hänvisning till att bidraget inte ska kunna missbrukas av föreningar som en ”smygfinansiering” av den ordinarie verksamheten, men att den samtidigt skapar en distans mellan drop-in aktiviteterna och föreningarnas övriga verksamhet (Broms & Norberg, 2019).

En annan utmaning som förvaltningen ser med stödet för avgiftsfria Drop-in och lovaktiviteter är att med dagens arbetssätt och verktyg i form av begränsad statistik och redovisade data är det svårt att utvärdera huruvida detta arbetssätt är kompensatoriskt och om satsningen verkligen uppfyller Fritidsnämndens mål. Det finns för närvarande svårigheter med att följa upp satsningen och se dess effekter – när Fritidsnämnden i samverkan med föreningar de barn som står längst från föreningslivet? De nuvarande resurserna som fritidsförvaltningen disponerar med tillåter att följa upp satsningar genom en skriftlig redovisning med ett antal frågor som föreningar skickar in samt via besök som genomförs framför allt med syfte att se om föreningar finns på plats och om aktiviteten marknadsförs och syns. Redovisningen baseras på föreningarnas skattning och/eller gissning. Fritidsförvaltningen därmed upprepar Malmö Universitets rekommendation om att fler resurser borde avsättas för denna typ av satsning för att kunna arbeta mer uppsökande och i samverkan med föreningar. Ett bättre sätt att följa upp och dokumentera effekterna av Drop-in och lovaktiviteter borde utvecklas och syfte med både bidraget och besök borde omformuleras. Som Lovisa Broms och Johan Norberg skriver i sin rapport: kvantitativa mått såsom antalet deltagare och aktiviteter borde kompletteras med en mer kvalitativ uppföljning av fritidsförvaltningen i form av besök på aktiviteter och i samtal med föreningarna för att skapa goda möjligheter att både säkerställa att stödet använts till ”rätt saker” och samtidigt bedöma aktiviteternas reella effekter (Broms & Norberg, 2019).

Avslutningsvis vill förvaltningen lyfta reflektion som rapporten *Från bidrag till handslag* framför. Det finns trösklar i dagens föreningsliv som hindrar vissa barn och unga att ta kliv i föreningslivet. Exempel på dessa hinder är föreningsmedlemskap, träningsavgifter, avstånd, brist på rekryterande nätverk, icke-inkluderande föreningskultur m.m. Dessa trösklar kommer fortfarande förhindra vissa barn att bli en del av den ordinarie verksamheten. Ett annat

hinder är föreningarnas (och speciellt inom idrotten) fokus på resultat, prestationer och talangutveckling. Som Johan Högman skriver i sin avhandling kan den enskilda idrottsföreningen sträva mot målet att inkludera alla barn i sin verksamhet men så länge tävlingslogiken är överordnad målet om inkludering, kommer barn som inte delar tävlingslogikens principer att exkluderas (Högman, 2021). Därmed behövs en långsiktig utveckling i samarbete mellan Malmö stad och föreningar som skapar ett föreningsliv och fritidsutbud som blir inkluderande och tillgängligt för alla barn och unga. Med bakgrund i detta ska en analys och utvärdering av bidraget för Drop in-aktiviteter genomföras under 2022–2023 med utgångspunkt i dels om bidraget når dess målgrupp och därmed i förlängning om bidraget är utformat ändamålsmässigt, dels synliggöra strukturer i befintligt regelverk som riskerar begränsa/försvåra för olika typer av föreningsverksamhet att aktivera barn och unga. Analysen ska inkludera hur bidraget kan utvecklas för att bättre verka i linje med fritidsförvaltningens kompensatoriska uppdrag.

Slutdiskussion

Syftet med rapporten var att öka kunskapen om samt kartlägga Fritidsnämndens resursfördelning gentemot föreningslivet i Malmö med särskilt fokus på fördelningen av aktivitetsbidrag utifrån inrapporterade och bidragsgrundande deltagartillfällen och deltagare. Detta för att belysa om bidraget och stödet allmänt fördelas i enlighet med Fritidsnämndens mål, prioriterade målgrupper och geografiska områden, särskilt med hänsyn till effekterna av covid-19-pandemin.

Utifrån den statistiken som fritidsförvaltningen har tillgång till för år 2019 och 2021 kan det konstateras att covid-19 pandemin och åtgärderna som har vidtagits till följd av denna har förstärkt ojämlikheten som fanns inom föreningslivet redan innan pandemin. Enligt data som presenteras i kapitel 3 framgår att de grupper som har drabbats mest negativt är personer med funktionsnedsättning (vars aktivitetsgrad sjunkit till mindre än hälften från 2019 till 2021), flickor/kvinnor, boende i områden som enligt Segregationsbarometern har (stora) socioekonomiska utmaningar samt äldre i ålder 65+. Analyserna av statistiken visar liksom forskningen hur olika faktorer och diskrimineringsgrunder (såsom kön, svensk resp. utländsk bakgrund, socioekonomiska faktorer, funktionsnedsättning m.m.) påverkar och även förstärker varandra. Rapporten pekar på att vissa målgrupper i Malmö påverkades negativt av pandemin och de vidtagna åtgärderna i ännu högre grad än andra. Det är framför allt flickor och kvinnor i områden med (stora)

socioekonomiska utmaningar som var underrepresenterade inom föreningslivet redan innan pandemin och vars aktivitetsgrad sjunkit ännu mer under 2021. Det handlar om flickor, respektive kvinnor utan eller (i ännu högre utsträckning) med funktionsnedsättning i Rosengård, Oxie, Södra Innerstaden och Kirseberg.

Att det är färre flickor/kvinnor som deltar i föreningslivet förklarar forskningen med hänvisning till de befintliga maktförhållandena och sociala konstruktioner/normer som finns kring bland annat kön, genus och olika typer av aktiviteter/verksamheter. Det handlar inte om vilka preferenser respektive grupp har utan om vilka möjligheter som ges för flickor/kvinnor/personer med funktionsnedsättning att delta i en viss miljö och aktivitet samt vilka det är som har makt och tar plats. Att barn från mindre privilegierade familjer deltar i fritidsaktiviteter i mindre utsträckning är bland annat en konsekvens av tillgängligheten av föreningslivet: det finns fler strukturerade fritidsaktiviteter i områden där barn från resursstarka familjer bor. Att rekryterande nätverk, dvs. att frågan om att delta i civilsamhälle, i mindre grad finns i områden med låg medelinkomst bidrar enligt forskare till att fritidsaktiviteter inte lika lätt blir en del av vardagen för barn till föräldrar med färre resurser. Detta är enligt forskare också en konsekvens av segregationen som är kopplad till förändringar i bostadspolitiken under 1990-talet, ökade inkomstklyftor och skolreformer gällande fritt skolval och privata skolor (Behtoui, 2020).

Dessa faktorer och diskrimineringsmekanismer förstärks ytterligare under olika typer av kriser och covid-19 pandemin var inte ett undantag, vilket statistiken i respektive avsnitt i kapitel 3 bekräftar. Personer som tillhörde en riskgrupp var tvungna att ta större försiktighets- och förebyggande åtgärder än de som inte löpte lika stor risk att drabbas av covid-19. Dessa var bland annat äldre personer över 65 år, personer med olika typer av funktionsnedsättningar och personer med underliggande sjukdomar. Till följd av pandemin har ett antal åtgärder tagits som resulterade i att de barn och unga som redan innan pandemin stod längre från föreningslivet hamnade ännu mer utanför, inte minst för att vissa aktiviteter ställdes in (avgiftsfria aktiviteter under Februarilovat och Drop in under våren 2021), anläggningarnas tillgänglighet begränsades (t.ex. genom att stänga av omklädningsrum) och antal deltagare per aktivitet begränsades för att minska smittorisken.

Data från närvarorapporteringen visar också att aktivitetsgraden hos de som redan innan pandemin var överrepresenterade inom föreningslivet fortsatte att öka även under 2021. Dessa är framför allt pojkar/unga män i stadsområden Limhamn-Bunkeflo, Hyllie, Fosie och Oxie. En annan slutsats som pekar på

att ojämlikheten ökade under pandemin är att ökningen respektive minskningen av aktivitetsgraden korresponderar inte alltid med ökningen respektive minskningen av andel aktiva i stadsdelarna. I vissa stadsdelar (till exempel Limhamn-Bunkeflo) har den procentuella andelen aktiva boende i åldern 4–25 år minskat medans aktivitetsgraden för samma målgrupp har ökat under den undersökta perioden. Detta betyder att de som redan hade tillgång till och tog plats inom föreningslivet trots pandemin tränade/deltog i aktiviteterna oftare/mer än barn och unga i övriga stadsdelar. I Kirseberg och Rosengård var det däremot fler barn och unga som blev föreningsaktiva under 2021 jämfört med 2019 men dessa tränade/deltog i aktiviteterna mer sällan än barn i övriga stadsdelar, med andra ord deras aktivitetsgrad var lägre än i andra delar av Malmö.

Att föreningslivet endast når runt 30% av flickor i ålder 4–25 år i hela Malmö tyder på att Fritidsnämndens mål om jämställdhet inte är uppnått, vilket bekräftar resultaten från Ung Livsstilsstudien från 2021. I fyra av stadsdelarna är det endast mellan 20–25% vilket pekar på att det finns stora skillnader bland olika geografiska områden och att det råder ojämlikhet i Fritidsnämndens resursfördelning även utifrån socioekonomisk bakgrund och stadsdelar. Detta bekräftas även när det utbetalda aktivitetsbidraget beräknas per boende utifrån kön och stadsdelar vilket presenteras i avsnitt ett och två i tredje kapitlet.

Kostnad för aktivitetsbidrag per pojke var både under 2019 och 2021 mer än 30 kr högre än för flickor (73 kr för flickor respektive 107 kr för pojkar under 2021). Utifrån stadsdelar var skillnaden mellan kostnader för utbetalt aktivitetsbidrag i Limhamn-Bunkeflo och Södra Innerstaden 88 kr (2021), vilket är mer än medelvärdet (139 kr per boende i Limhamn-Bunkeflo och 51 kr i Södra Innerstaden).

Ojämlikheten i Fritidsnämndens resursfördelning finns även utifrån ålder och funktionsnedsättning. Fritidsnämnden betalade under 2021 11 kr (kvinnor) respektive 13 kr (män) i aktivitetsbidrag för Malmöbor i ålder 65+ år, vilket jämfört med 73 kr (flickor) och 107 kr (pojkar) för boende i målgruppen 4–25 år blir en marginell summa. Liknande beräkning per boende gick inte att ta fram när det gäller personer med funktionsnedsättning eftersom dessa är känsliga uppgifter som inte samlas in. Men om vi jämför det totala utbetalda aktivitetsbidraget per prioriterad målgrupp så ser vi att skillnaden är följande: över 8 miljoner kronor för barn och unga i ålder 4–25 år, mer än 600 000 kr för målgruppen äldre 65+ år och 100 000 kr för målgruppen personer med funktionsnedsättning (minskning från 200 000 kr under 2019). Det utbetalda aktivitetsbidraget för målgruppen personer med funktionsnedsättning utgör

alltså mindre än 2% av det totala utbetalda aktivitetsbidraget under 2021 även att en del kan ”döljas” under närvarorapportering för målgruppen barn och unga 4–25 år.¹⁴ Enligt SCB:s tidigare undersökning är det ungefär en femte del av Sveriges befolkning som uppger att de har en funktionsnedsättning och det är ungefär lika många män som kvinnor som har en funktionsnedsättning. Förutsatt att detta skulle gälla även Malmös befolkning kan det konstateras att aktivitetsbidraget och aktivitetsutbudet når långt ifrån alla inom denna målgrupp vilket har förvärrats ännu mer till följd av pandemin. Fritidsnämndens mål om att skapa möjligheter för ett brett och jämlikt utbud av fritidsaktiviteter för Malmöborna är därmed inte uppnått.

Slutsatsen när det kommer till resursfördelning enligt verksamhetstyp är att mest resurser både i form av bidrag och anläggningar går till idrottsföreningar och idrottsverksamheten rent allmänt. Det är intressant att lägga detta i kontext av föreningskategorier som presenteras i inledande kapitel. Enligt dessa föreningskategorier finns det 275 idrottsföreningar och 312 som tillhör en annan kategori (se avsnittet *Fakta om föreningar registrerade hos Malmö stad*). Enligt förvaltningens kunskap kan det konstateras att vissa av dessa övriga föreningar och organisationer har idrottsaktiviteter som en del av sin verksamhet men de är inte anslutna till Riksidrottsförbundet och har inte idrotten som sin huvudverksamhet. Frågan kan därmed ställas: på vilket sätt borde resurserna fördelas i förhållande till verksamhetstyp så att icke-idrottsföreningar kan få ett likvärdigt stöd som idrottsföreningar som dessutom får mycket stöd av Riksidrottsförbundet och RF-SISU?

Syftet med att kartlägga vilka verksamheter som har flest av deltagare från andra kommuner var att bidra till diskussioner som rör utveckling av anläggningar, bidragssystemet och annat stöd som Fritidsnämnden erbjuder till föreningslivet. Det kan konstateras att det är främst pojkar/män från andra kommuner som sökte sig till aktiviteterna i Malmö och att inom denna grupp (pojkar och män 4–25 år som bor i andra kommuner än Malmö) har antalet deltagartillfällen till och med ökat med cirka 20 000 deltagartillfällen under 2021 jämfört med året innan pandemin. Det är främst fotboll, ishockey och gymnastik som besöks av barn och unga från andra kommuner.

Fritidsnämndens satsning på avgiftsfria Drop-in och lovaktiviteter är en del av nämndens arbete med att skapa ett mer jämlikt fritidsutbud och möjliggöra för fler barn och unga, särskilt i områden med låg aktivitetsgrad, att ta del av

¹⁴ Föreningar behöver inte uppge funktionsnedsättning för barn och unga eller äldre då individen redan omfattas av Fritidsnämndens stöd.

föreningslivets utbud. Rapporten visar att målet när det kommer till fokus på områden med lägre aktivitetsgrad delvis är uppnått. Redovisningen som förvaltningen får in från föreningar pekar på att avgiftsfria Drop-in och lovaktiviteter främst besöktes i några av de stadsdelar som enligt närvarorapporteringen har lägst aktivitetsgrad, såsom Södra Innerstaden, Rosengård och Centrum. Underlaget visar dock inte varifrån deltagarna kommer, det vill säga om det faktiskt är barn och unga som bor i det prioriterade området som deltar eller om det är barn från andra områden.

Vidare är Fritidsnämndens mål om jämställdhet inte uppnått även inom ramen för satsning på avgiftsfria aktiviteter. Slutsatsen är att det är pojkar och unga män som är överrepresenterade när det kommer till antalet deltagartillfällen både under Drop-in och lovaktiviteter. Där är det dock viktigt att poängtera att det är främst Nattpollen som drivs i samverkan med RF-SISU Skåne inom ramen för Drop-in satsningen som lockar till sig nästan uteslutet pojkar samt unga män och som skapar obalans i statistiken när det kommer till kön. En annan slutsats som kan dras från rapporten är att åtgärderna som fritidsförvaltningen vidtog till följd av covid-19 pandemin, dvs. att ställa in avgiftsfria aktiviteter under vårterminen samt under februarilovet 2021, borde ha analyserats med syfte att se om en annan prioritering kunde ha gjorts.

Ojämligheterna när det kommer till tillgång till fritidsutbudet ökade under pandemin enligt Barnombudsmannen som lyfter att pandemin och de beslut som har fattats till följd av denna har haft en särskilt negativ påverkan på barn som redan befann sig i utsatta eller sårbara situationer (kopplade till exempelvis boendeort, socioekonomi, ålder, eller funktionsnedsättning). Att ställa in Drop-in och lovaktiviteter som först och främst riktar sig till de barn och unga som står längre från föreningslivet bidrog till detta på det lokala planet.

Framtida rekommendationer:

Enligt Barnombudsmannens uppmaning rekommenderar förvaltningen att en uppföljning görs under det kommande året kring vilka barn som kom tillbaka till fritidsaktiviteter och vilka barn som inte återvänder efter att restriktionerna kopplade till covid-19 pandemin har tagits bort. Det är viktigt att barn görs delaktiga i en sådan uppföljning samt att hänsyn tas till att barn är en heterogen grupp och att detta speglas i barnens representation.

Det är också av betydelse att arbetet med att analysera hur effekterna av pandemin fortsätter påverka de prioriterade målgrupperna som drabbades värst av pandemin och restriktionerna (det vill säga personer med funktionsnedsättning och äldre), fortgår. En sådan utredning kopplad till de tre

prioriterade målgrupperna, med särskilt fokus på dem som redan innan pandemin stod längst från föreningslivet (sett till funktionsnedsättning, kön, bostadsområde, resurser i form av rekryterande nätverk m.m.) är nödvändig för att Fritidsnämnden ska kunna stötta de barn, unga, personer med funktionsnedsättning och äldre som drabbats allra hårdast av pandemin. Utifrån slutsatser som dras i denna rapport och befolkningsprognosen som förutser att de snabbast växande grupperna fram till 2032 är ungdomar i gymnasieålder samt äldre 80+ år kan det konstateras att dessa grupper (inklusive personer med funktionsnedsättning som också är en heterogen grupp) har ett större behov av särskilda insatser för att tillgodose en meningsfull, jämställd och jämlik fritid för Malmöborna.

Förutom utvärderingen av åtgärderna som vidtogs under pandemin och dess effekter på barn och unga (t.ex. kopplade till inställda avgiftsfria aktiviteter) rekommenderar förvaltningen att Fritidsnämndens satsning på Drop-in och lovaktiviteter utvärderas och utvecklas med syfte att säkerställa att arbets sättet och aktiviteterna är kompensatoriska och uppfyller de uttalade målen. En sådan uppföljning är planerad och kommer genomföras under slutet av 2022 – början på 2023.

I samma anda rekommenderar förvaltningen att statistiken över verksamheten som omfattas av föreningsdrivna mötesplatser utvecklas under 2023 så att den kan inkluderas i den övergripande uppföljningen över vilka som nås och inte nås av föreningslivet i Malmö. Det är också viktigt att en ännu djupare samverkan med kulturförvaltningen utvecklas så att fritids- och kulturutbudet som erbjuds av dessa två förvaltningar kompletterar varandra och når de gemensamma mål om att möjliggöra en meningsfull fritid för alla Malmöbor.

Referenser

- Barnombudsmannen. (2021). *Covid-19-pandemins konsekvenser för barn - Slutredovisning av regeringsuppdrag*. Dnr 2020-0218 4: Barnombudsmannen.
- Behtoui, A. (den 3 4 2019). Swedish young people's after-school extra-curricular activities: attendance, opportunities and consequences. *British Journal of Sociology of Education*, ss. 340-356.
- Behtoui, A. (2020). Fritidsaktiviteter och utbildningsresultat. i A. Behtoui, F. Hertzberg, & A. Nergaard, *Ungdomars fritidsaktiviteter. Deltagande, möjligheter och konsekvenser*. (ss. 161-184). Lund: Studentlitteratur AB.
- Behtoui, A., Hertzberg, F., & Nergaard, A. (2020). *Ungdomars fritidsaktiviteter: Deltagande, möjligheter och konsekvenser*. Studentlitteratur AB.

- Blomdahl, U., Elofsson, S., & Bergmark, K. (2021). *Ung Livsstil Malmö 2021: En studie om levnadsvillkor, delaktighet och preferenser i åldersgruppen 10-19 år*. Malmö: Malmö Stad.
- Blomdahl, U., Elofsson, S., Åkesson, M., & Lengheden, L. (2014). *Segrar föreningslivet? En studie av svenskt föreningsliv under 30 år bland barn och unga*. Stockholm: Stockholms Stad, Stockholms Universitet.
- Brady, H., Schlozman, K., & Verba, S. (1995). *Voice and Equality: Civic voluntarism in American politics*. Cambridge: Harvard university Press.
- BRIS. (den 18 augusti 2021). BRIS. Hämtat från Fler samtal än någonsin till Bris under sommaren: <https://www.bris.se/om-bris/press-och-opinion/pressmeddelanden/flu-samtal-an-nagonsin-till-bris-under-sommaren/>
- Broms, L., & Norberg, J. (2019). *Från bidrag till bandslag*. Malmö: Malmö Universitet och Malmö Stad.
- DELMOS. (2020). *Segregationsbarometern*. Hämtat från Segregationsbarometern - Malmö: <https://segregationsbarometern.delmos.se/kommun/malmo/>
- Folkhälsomyndigheten. (2021). *Så har skolbarns vardagsliv påverkats under covid-19-pandemin*. Folkhälsomyndigheten.
- Folkhälsomyndigheten. (2021). *Upplevelser av covid-19-pandemin bland barn med funktionsnedsättning*. Folkhälsomyndigheten.
- Fredericks, J., & Eccles, J. (2008). Participation in extracurricular activities in the middle school years: are there developmental benefits for African american and European american youth? *Journal of Youth Adolescence*, 37(9), 1029-1043.
- Hirsh-Pasek, K., Golinkoff, R. M., Berk, L. E., & Singer, D. G. (2009). *A mandate for playful learning in preschool: Applying the scientific evidence*. New York: Oxford University Press.
- Högman, J. (2021). *Barn i rörelse. Om förutsättningar för utveckling i alternativa (?) idrottsaktiviteter*. Karlstad: Karlstads Universitet, Fakulteten för humaniora och samhällsvetenskap.
- Klofstad, C. A. (2016). *New Advances in the Study of Civic Voluntarism: Resources, Engagement, and Recruitment*. Temple University Press.
- Krasnor, L. R., & Pepler, D. J. (1980). The study of children's play: Some suggested future. i K. H. Rubin, *Children's play* (ss. 1545-1558). San Francisco: Jossey-Bass.

- Lareau, A. (2002). Invisible Inequality: Social Class and Childrearing in Black Families and White Families. *American Sociological Review* 67, 747-776.
- Larsson, H. (2018). Idrottens könsmönster – ”bara är så” eller ”går att påverka”. i J. R. Christine Dartsch, *Resurser, representation och "riktig" idrott. Om jämställdhet inom idrotten* (ss. 57-95). Centrum för idrottsforskning.
- Mahoney, J., Larson, R., Eccles, J., & Lord, H. (2005). Organized activities as development contexts for children and adolescents. i R. W. J. L. Mahoney, *Organized activities as contexts of development: Extracurricular activities, after-school and community programs* (ss. 3-22). Lawrence Erlbaum Associates Publishers.
- Malmö Stad. (2022). *Befolkningsprognos Malmö stad 2022-2032*. Malmö: version 1.0, upprättad 2022-04-13.: Malmö Stad.
- MUCF. (2014). *Fokus 14. Ungas fritid och organisering*. Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor.
- MUCF. (2018). *Ung idag 2018. En studie med utgångspunkt i fem ungdomspolitiska indikatorer*. Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor.
- MUCF. (2021). *Ett år av utmaningar. Uppföljning av ideella föreningars villkor*. Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor.
- MUCF. (2022). *Ännu ett år av utmaningar. Uppföljning av ideella föreningars villkor 2021*. Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor.
- Myndigheten för delaktighet. (2020). *Aktiv fritid - redovisning av ett regeringsuppdrag om att kartlägga lokala och regionala satsningar samt tillgången till fritidshjälpmedel*. Myndigheten för delaktighet.
- Myndigheten för delaktighet. (2021). *Barn och unga mitt i en pandemi, Konsekvenser av coronapandemin för barn och unga med funktionsnedsättning*, 2021:9: Myndigheten för delaktighet.
- Norberg, J. R. (2022). *Statens stöd till idrotten. Uppföljning 2021*. Centrum för idrottsforskning.
- Parten, M. (1932). Social play among preschool children. *Journal of Abnormal and Social Psychology*, 28, 136-147.
- Riksidrottsförbundet. (2022). *Trä år med corona - mars 2022*. Normy AB.
- Rädda Barnen. (2021). *1 år med pandemi – konsekvenser för barn och framtida risker*. Stockholm: Rädda Barnen.

- Stenling, C., & Fahlén, J. (2019). För vilka föreningar är jämlikhet viktigt? i J. R. Christine Dartsch, *Idrotten och (o)jämlikheten. I medlemmarnas eller sambällets intresse?* (ss. 151-166). Centrum för idrottsforskning.
- Strömberg, I. (2020). Vem deltar på fritidsgården? i F. H. Alireza Behtoui, *Ungdomars fritidsaktiviteter* (ss. 59-94). Studentlitteratur AB.
- Svedberg, L., & Trägårdh, L. (2007). *Ungdomar, civilsambälle och välfärd. I: Fokus 07: En analys av ungas hälsa och utsatthet*. Stockholm: Ungdomsstyrelsen.
- von Essen, J., Jegermalm, M., & Svedberg, L. (2010). *Svenskarnas engagemang är större än någonsin: Insatser i och utanför föreningslivet*. Stockholm: Ersta Sköndal Högskola.
- White, D. R. (2012). *The Power of Play, A Research Summary on Play and Learning*. St. Paul, Minnesota: Minnesota Children's Museum.
- Ålund, A. (1985). *Skyddsmurar : etnicitet och klass i invandrarsammanhang*. Stockholm: LiberFörlag.

Bilagor

Bilaga 1: Antal föreningar som närvaroregistrerade sina aktiviteter i ApN mellan 2015 och 2021

2015: 290 föreningar
2016: 279 föreningar
2017: 281 föreningar
2018: 283 föreningar
2019: 276 föreningar
2020: 335 föreningar
2021: 340 föreningar (74 föreningar fler än 2019)

Bilaga 2: Aktivitetsgrad av barn och unga 4–25 år under 2019 och 2021 enligt stadsdelar.

Summa av deltagartillfällen 2019 och 2021	Deltagartillfällen 2019			Deltagartillfällen 2021		
Stadsdelar	Kvinna 2019	Man 2019	Skillnad	Kvinna 2021	Man 2021	Skillnad

Centrum	55 379	72 966	17 587	58 408	77 991	19 583
Fosie	48 132	122 944	74 812	49 562	132 489	82 927
Husie	58 387	92 272	33 885	56 952	92 910	35 958
Hyllie	47 147	97 234	50 087	54 312	105 931	51 619
Kirseberg	22 062	39 331	17 269	21 312	39 100	17 788
Limhamn-Bunkeflo	188 292	242 963	54 671	195 428	261 772	66 344
Oxie	39 561	47 795	8234	33 477	52 779	19 302
Rosengård	34 807	85 339	50 532	36 292	80 694	44 402
S Innerstaden	23 682	53 433	29 751	28 915	52 706	23 791
Uppgift saknas	16 881	26 935	10 054	24 533	43 715	19 182
V Innerstaden	50 513	68 940	18 427	52 292	71 246	18 954
Totalsumma	584 843	950 152		611 483	1 011 333	

Bilaga 3: Procentuell andel föreningsaktiva Malmöbor 4–25 år enligt stadsdelar, 2019 och 2021

Summa av andel aktiva 4–25 totalt		
Stadsdel	2019	2021
Centrum	26,42%	27,28%
Fosie	26,12%	28,80%
Husie	43,99%	42,95%
Hyllie	30,47%	32,67%
Kirseberg	32,97%	34,76%
Limhamn-Bunkeflo	54,54%	49,69%
Oxie	39,59%	36,56%
Rosengård	27,03%	31,87%
S Innerstaden	22,25%	25,10%
V Innerstaden	38,01%	38,81%
Totalsumma	341,39%	348,49%

Bilaga 4: Procentuell andel föreningsaktiva 4–25 år, 2019 och 2021 enligt stadsdel och kön

2019

Stadsdel	andel aktiva flickor	andel aktiva pojkar	andel aktiva 4–25 totalt
Limhamn-Bunkeflo	51,21%	57,69%	54,54%

Fosie	18,67%	33,10%	26,12%
Centrum	23,16%	30,14%	26,42%
Hyllie	23,76%	37,04%	30,47%
Husie	39,81%	47,95%	43,99%
V Innerstaden	33,81%	42,45%	38,01%
Rosengård	20,13%	33,61%	27,03%
S Innerstaden	17,67%	26,93%	22,25%
Oxie	36,29%	42,59%	39,59%
Kirseberg	26,94%	38,42%	32,97%

2021

Stadsdel	andel aktiva flickor	andel aktiva pojkar	andel aktiva 4–25 totalt
S. Innerstaden	20,16%	30,40%	25,10%
Centrum	24,14%	30,78%	27,28%
Fosie	21,32%	35,84%	28,80%
Rosengård	25,44%	38,05%	31,87%
Hyllie	26,35%	38,78%	32,67%
Kirseberg	30,49%	38,59%	34,76%
Oxie	31,35%	41,46%	36,56%
V. Innerstaden	35,23%	42,51%	38,81%
Husie	39,47%	46,17%	42,95%
Limhamn-Bunkeflo	46,68%	52,56%	49,69%

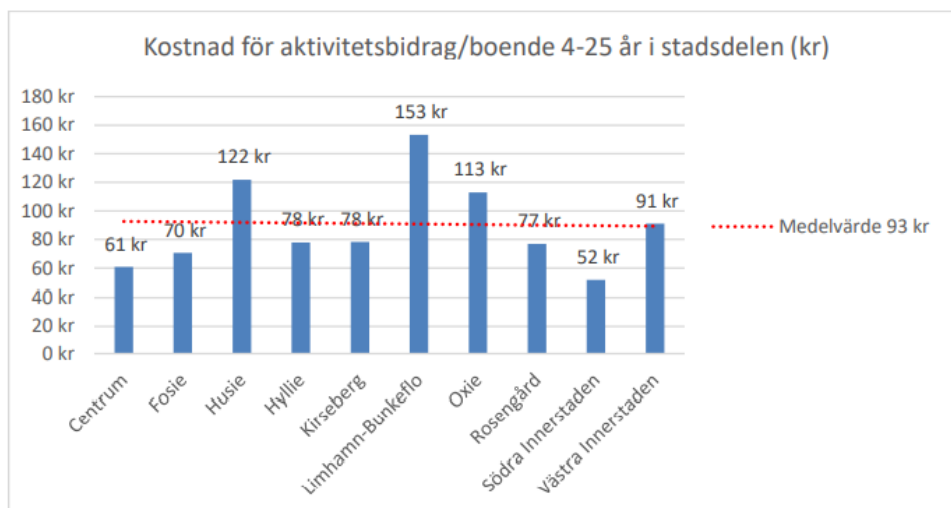
Bilaga 5: Procentuell andel föreningsaktiva Malmöbor 65+ år enligt stadsdelar, 2019 och 2021

Summa av andel aktiva 65+ totalt		
Stadsdelar	2019	2021
Centrum	11,15%	8,42%
Fosie	13,00%	10,29%
Husie	22,10%	17,44%
Hyllie	22,18%	15,79%
Kirseberg	11,39%	8,10%
Limhamn-Bunkeflo	21,84%	16,26%
Oxie	25,00%	21,20%
Rosengård	4,98%	6,37%
S Innerstaden	8,02%	7,35%
V Innerstaden	16,35%	12,09%
Totalsumma	156,01%	123,31%

Bilaga 6: Aktivitetsgrad av föreningsaktiva personer med funktionsnedsättning enligt stadsdelar, 2019 och 2021

Stadsdelar	2019	2021
Centrum	4401	2121
Fosie	5983	3221
Husie	3838	1883
Hyllie	8901	5411
Kirseberg	2086	1127
Limhamn-Bunkeflo	6787	3142
Oxie	1934	1168
Rosengård	1208	638
S Innerstaden	3005	2404
Uppgift saknas	777	491
V Innerstaden	4413	1930
Totalsumma	43 333	23 536

Bilaga 7: Aktivitetsbidrag per boende 4–25 år i stadsdelar under 2019

Bilaga 8: Verksamhetstyp med högst aktivitetsgrad under 2019 för 4–25 åringar uppdelad på kön

Verksamhetstyp med högst aktivitetsgrad: flickor/kvinnor 4–25 år, 2019		
Verksamhetstyp	Kön	Deltafartillf.
Fotboll	Kvinna	82 812
Gymnastik	Kvinna	79 147
Simidrott	Kvinna	62 843
Ridsport	Kvinna	37 254
Cheerleading	Kvinna	25 520
Handboll	Kvinna	24 775
Tennis	Kvinna	23 220
Dans	Kvinna	22 405
Fröidrott	Kvinna	20 928
Taekwondo	Kvinna	20 082
Innebandy	Kvinna	15 080
Konståkning	Kvinna	14 580
Folkdans	Kvinna	14 022
Budo och Kampsport	Kvinna	13 561
Basket	Kvinna	12 843

Verksamhetstyp med högst aktivitetsgrad: pojkar/män 4–25 år, 2019		
Verksamhetstyp	Kön	Deltagartillf.
Fotboll	Man	455 720
Simidrott	Man	58 362
Budo och Kampsport	Man	57 795
Tennis	Man	35 524
Innebandy	Man	30 581
Taekwondo	Man	30 343
Ishockey	Man	23 849
Gymnastik	Man	21 862
Handboll	Man	16 143
Fröidrott	Man	15 897
Boxning	Man	14 660
Basket	Man	12 011
Brottning	Man	11 308
Badminton	Man	10 871
Bordtennis	Man	10 612

Bilaga 9: Verksamhetstyp med högst aktivitetsgrad under 2021 för 4–25 åringar uppdelad på kön

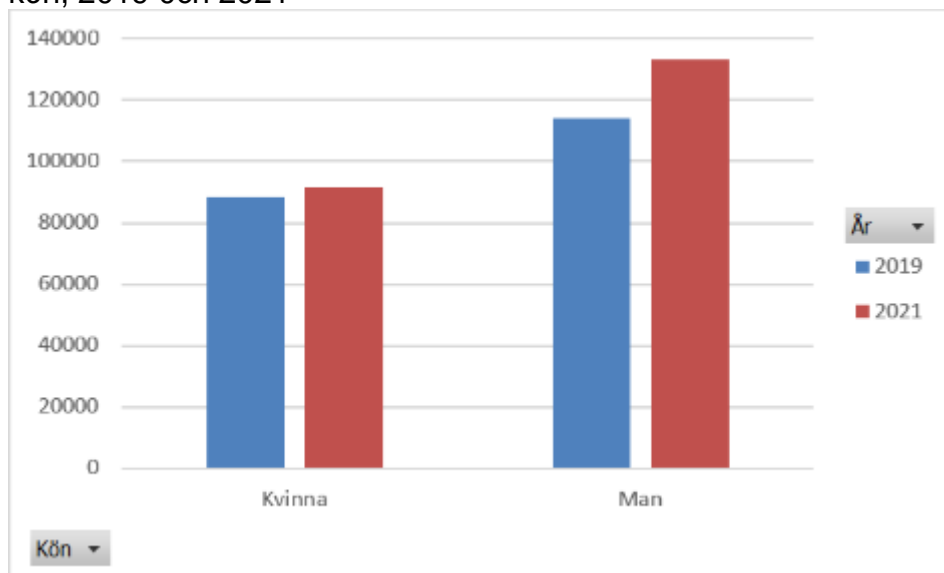
Verksamhetstyp med högst aktivitetsgrad: flickor/kvinnor 4–25 år 2021			Verksamhetstyp med högst aktivitetsgrad: pojkar/män 4–25 år 2021		
Verksamhetstyp	Kön	Deltagartillf.	Verksamhetstyp	Kön	Deltagartillf.
Fotboll	Kvinna	111 600	Fotboll	Man	492 957
Gymnastik	Kvinna	72 082	Budo och Kampsport	Man	69 518
Simidrott	Kvinna	64 685	Simidrott	Man	59 010
Ridsport	Kvinna	49 088	Tennis	Man	37 006
Basket	Kvinna	30 806	Basket	Man	34 682
Tennis	Kvinna	24 225	Ishockey	Man	32 201
Handboll	Kvinna	22 794	Innebandy	Man	24 327
Fröidrott	Kvinna	19 168	Handboll	Man	18 246
Cheerleading	Kvinna	18 206	Badminton	Man	17 436
Budo och Kampsport	Kvinna	16 549	Boxning	Man	17 195
Dans	Kvinna	15 651	Gymnastik	Man	16 092

Bilaga 10: Verksamhetstyp med högst aktivitetsgrad under 2019 och 2021 för äldre 65+ uppdelad på kön

2019			2021		
Verksamhetstyp	Kön	Deltagartillf.	Verksamhetstyp	Kön	Deltagartillf.

Fröidrott	Kvinna	26 358	Fröidrott	Kvinna	12 101
Bridge	Kvinna	10 448	Golf	Kvinna	5 935
Canasta	Kvinna	7 501	Boule	Kvinna	4 494
Gymnastik	Kvinna	7 058	Stavgång	Kvinna	4 212
Bowling	Kvinna	5 696	Bridge	Kvinna	3 203
Mötesverksamhet	Kvinna	5 494	Bowling	Kvinna	2 612
Månadsmöte	Kvinna	5 300	Canasta	Kvinna	2 359
Övrig verksamhet	Kvinna	4 722	Gymnastik	Kvinna	2 108
Pensionär	Kvinna	4 653	Administration	Kvinna	2 075
Boule	Kvinna	4 518	Månadsmöte	Kvinna	2 042
2019			2021		
Verksamhetsyp	Kön	Deltagartillf.	Verksamhetsyp	Kön	Deltagartillf.
Bowling	Man	11 395	Golf	Man	13 784
Pensionär	Man	9 977	Bowling	Man	5 891
Golf	Man	8 551	Boule	Man	5 359
Fröidrott	Man	8 040	Fröidrott	Man	3 906
Bridge	Man	6 815	Bridge	Man	3 667
Boule	Man	6 300	Gymnastik	Man	2 187
Gymnastik	Man	5 243	Pensionär	Man	2 029
Parasport	Man	3 125	Fotboll	Man	1 810
Mötesverksamhet	Man	2 498	Mötesverksamhet	Man	1 612
Biljard	Man	2 389	Egen verksamhet	Man	1 601

Bilaga 11: Aktivitetsgrad av icke-Malmöbor 4–25 år uppdelade enligt kön, 2019 och 2021

Bilaga 12: Aktivitetsgrad av icke-Malmöbor 65+ år, 2019 och 2021

